

DARBININKAS

CAMP DAVID DVASIA ATŠALO
Anglai prašeko apie konferenciją 1961

XLIV NR. 80. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS TUESDAY, GRUODIS - DECEMBER 1, 1959 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 35 suvažiavimas New Yorke

Federacijos centras atkeltas į New Yorką, pirmininku išrinktas A. Masonis

Praejusį sekmadienį, lapkričio 29, iškilmingomis pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje užsibaigė ALRK Federacijos 35-tasis kongresas, kuris posėdžiavo New Yorke nuo lapkričio 27. Tą dieną kongresas pradėtas pamaldomis Aušros Vartų bažnyčioje. Mišias aukojo Federacijos dvasios vadas prel. J. Balkūnas, pamokslą pasakė prel. Pr. Juras. Savo pamoksle jis ryškino katalikiškosios akcijos uždavinius.

Kongreso posėdžiai lapkričio 27, penktadienį, pradėti Comodore viešbutyje 11:30 val. Invokaciją atkėlė prel. Ig. Albavičius. Prel. J. Balkūnas, Kongresui Rengti Komiteto pirmininkas savo atidarojimo kalboje priminė kongreso šūkį: "Už tylinčią Bažnyčią, už kenčiančią lietuvių tautą". Katalikų organizacijų, įstaigų, laik-

raščių ir atskirų asmenų svarbiausiu uždaviniu šiandien reikiama laikyti katalikiškosios akcijos stiprinimą ir vykdymą pagal Apaštalo Sosto nurodymus. Todėl ir šis kongresas daug dėmesio skirs katalikiškosios akcijos problemoms svarstyti ir spręsti.

Kongreso prezidiuman pakviesti pirmininkauti — dr. A.

Kučas, K. Mockus, J. Sakevičius ir A. Šimaitienė, sekretoriauti — V. Volertas, A. Antanaitytė ir P. Vainius, rezoliucijų komisijon — kun. V. Bagdanavičius, J. Sakevičius, A. Barzdukas ir D. Bielskus, mandatų komisijon — inž. A. Mažeika, kun. J. Gasiūnas ir J. Mažeikaitė; nominacijų komisijon — K. Krušinskas, St. Dzikas ir kun. V. Dabušis; spaudos — M. Kižytė, C. Surdokas ir kun. V. Dabušis.

Sveikino žodžiu J. E. vysk. V. Brizgys ir Lietuvos atstovas Washingtono Juozas Kajeckas, Laikais bei telegramomis kongresą sveikino apaštališkasis delegatas arkiv. E. Vagnozzi, kardinolas Francis Spellmanas, prezidentas D. Eisenhoweris, viceprezidentas R. Nixonas, JAV delegatas prie Jungtinių Tautų H. Cabote Lodge, New Yorko

gubernatorius N. Rockefelleris, New Yorko miesto mayoras R. Wagneris, aštuoniolika senatorių, dvidešimt šeši kongresmanai, Kanados Liet. R. Katalikų Federacija, Romos Lietuvių Kunigų Vienybė, Vokietijos Liet. Sielovados tvarkytojas tėvas A. Bernatonis, lietuviškos vienuolijos, katalikiškųjų organizacijų centrai bei jų vienetai ir visa eilė lietuviškųjų organizacijų, įstaigų bei atskirų asmenų. Su sveikinimais aukų prisijūsta per 800 dol. Didesnė sumom aukojo dr. Petras Atkočiūnas (Cicero, Ill.) — 300 dol., prel. Ig. Albavičius — 150 dol. ir jo parapijos Katalikų Federacijos skyrius — 25 dol., šv. Pranciškaus parap. Lawrence, Mass., per prel. Pr. Jurą — 100 dol.

Pranešimus iš Centro Valdybos padarė dvasios vadas prel.

J. Balkūnas, pirm. inž. A. Rudis, sekret. kun. dr. A. Juška, vicepirm. dr. A. Damušis, išdin. prel. Ig. Albavičius, kultūros Instituto pirm. prel. Pr. Juras; Dainavos stovyklos — Br. Polikaitis; iš apskričių — J. Sakevičius (Chicago, Ill.), St. Dzikas (New Yorko), A. Aleksis (Connecticut), A. Kneizys (Naujosios Anglijos).

Paskaitas skaitė Draugo vyr. redaktorius L. Šimutis apie mūsų pareigas Lietuvai ir kun. dr. V. Bagdanavičius apie Katalikų smurtas tebetesiamas. Antras klausimas — politinės komisijos nutarimas 49:9 balsų lapkričio 27 raginti šiaurės Korėją į kom. Kiniją, kad netrukdytų Korėjos gyventojams balsuoti dėl Korėjos sujungimo.

Abudu klausimai buvo propagandinė ofenzyva prieš komunizmą. Rodė, kad komunistinis blokas nesutinka su balsavimu ir priešinasi gyventojų valiai. Rodė, kad Korėjoje komunistai laikosi tokios pat taktikos kaip ir Vokietijoje — priešinasi balsavimui, o tesiuo tik dviejų dalių, dviejų Korėjų, dviejų Vokietijų susitarimą.

Diskusijose Sovietų atstovas Kuznecovas ir priešinosi abiem klausimams, aiškindamas: Vengrijos ir Korėjos klausimų kėlimas nesąsuderinamas su "Camp David" dvasia. Amerikos atstovas Cabot Lodge jį nurodė priešingai: sovietų smurtas Vengrijoje nesuderinamas su "Camp David" dvasia.

Rezultatas — Sovietų noras, kad Amerika tylėtų apie visą praėitį ir ją priimtų, nebuv patenkintas, taigi ir "Camp David" burbulas susprogo.

Ar ofenzyva prieš Sovietus Jungtinėse Tautose reiškia Vakarų politikos suaktyvėjimą ar tik laikinį taktinį manevrą?

Aiškaus plano eiti pirmyn Jungtinėse Tautose Vakarai nerodo. Jau pripažino duoti pirmenybę prieš Vengrijos klausimą Alžiro klausimui. Skeptiškai į pačių Jungtinių Tautų svarstymus bei nutarimus žiūri ir patys jų nariai. Prancūzų spaudoje tiesiai buvo parašyta: Jungt. Tautos susirūpino, kad Prancūzijos atominės bombos mėginimas Saharoje gali pakenkti Afrikos gyventojams; ar tikrai Jungt. Tautom gyventojų gyvybę rūpi, pamatysim, kaip jos svarstys Vengrijos klausimą, kur tikrai žmonės masiškai buvo žudomi.

Anglų spauda jau spėlioja, kad viršūnių konferencija gali būti atidėta į 1961 metus, kada bus naujas Amerikos prezidentas. Čruščiovui būsią daugiau intereso tartis su nauju prezidentu, negu su išeinančiu.

N. Y. Times apie kongresą N. Y. Times suminėjo ALRK Federacijos kongresą ir federacijos nuopelnus atgabenant į Ameriką 30,000 tremtinių. Informuoja ir netiksliai, sakydama, kad dabar federacija siunčianti į kraštą maldaknyges, katekizmus, liturginius drabužius kunigam. Nei maldaknygės nei katekizmai ten neįleidžiami!

Gen. Carter B. Magruder, JAV kariuomenės viršinink. Korėjoje, aliamavo, kad kariniai Amerikos ir pietų Korėjos daliniai esą nepilni — trūksta 26 proc. vyrų, trūksta modernių ginklų ir municijos.

Iš kur tas pasikeitimas? ...Didele dalimi jis kilo dėl Vakarų, konkrečiai Amerikos, laikyosenos Jungtinėse Tautose. Jose dviem klūsimais parodyta iniciatyvos Maskvai paspausti.

Nutarta įrašyti į sesijos darbus Vengrijos klausimą. Leslie Munro pranešimas lapkričio 27 iš naujo kaltino Sovietus dėl jų išikišimo į Vengrijos reikalus; iš naujo patvirtino, kad Sovietų okupuotoje Vengrijoje smurtas tebetesiamas. Antras klausimas — politinės komisijos nutarimas 49:9 balsų lapkričio 27 raginti šiaurės Korėją į kom. Kiniją, kad netrukdytų Korėjos gyventojams balsuoti dėl Korėjos sujungimo.

Abudu klausimai buvo propagandinė ofenzyva prieš komunizmą.

Rodė, kad komunistinis blokas nesutinka su balsavimu ir priešinasi gyventojų valiai. Rodė, kad Korėjoje komunistai laikosi tokios pat taktikos kaip ir Vokietijoje — priešinasi balsavimui, o tesiuo tik dviejų dalių, dviejų Korėjų, dviejų Vokietijų susitarimą.

Diskusijose Sovietų atstovas Kuznecovas ir priešinosi abiem klausimams, aiškindamas: Vengrijos ir Korėjos klausimų kėlimas nesąsuderinamas su "Camp David" dvasia. Amerikos atstovas Cabot Lodge jį nurodė priešingai: sovietų smurtas Vengrijoje nesuderinamas su "Camp David" dvasia.

Rezultatas — Sovietų noras, kad Amerika tylėtų apie visą praėitį ir ją priimtų, nebuv patenkintas, taigi ir "Camp David" burbulas susprogo.

Ar ofenzyva prieš Sovietus Jungtinėse Tautose reiškia Vakarų politikos suaktyvėjimą ar tik laikinį taktinį manevrą?

Aiškaus plano eiti pirmyn Jungtinėse Tautose Vakarai nerodo. Jau pripažino duoti pirmenybę prieš Vengrijos klausimą Alžiro klausimui. Skeptiškai į pačių Jungtinių Tautų svarstymus bei nutarimus žiūri ir patys jų nariai. Prancūzų spaudoje tiesiai buvo parašyta: Jungt. Tautos susirūpino, kad Prancūzijos atominės bombos mėginimas Saharoje gali pakenkti Afrikos gyventojams; ar tikrai Jungt. Tautom gyventojų gyvybę rūpi, pamatysim, kaip jos svarstys Vengrijos klausimą, kur tikrai žmonės masiškai buvo žudomi.

Anglų spauda jau spėlioja, kad viršūnių konferencija gali būti atidėta į 1961 metus, kada bus naujas Amerikos prezidentas. Čruščiovui būsią daugiau intereso tartis su nauju prezidentu, negu su išeinančiu.

N. Y. Times apie kongresą N. Y. Times suminėjo ALRK Federacijos kongresą ir federacijos nuopelnus atgabenant į Ameriką 30,000 tremtinių. Informuoja ir netiksliai, sakydama, kad dabar federacija siunčianti į kraštą maldaknyges, katekizmus, liturginius drabužius kunigam. Nei maldaknygės nei katekizmai ten neįleidžiami!

Gen. Carter B. Magruder, JAV kariuomenės viršinink. Korėjoje, aliamavo, kad kariniai Amerikos ir pietų Korėjos daliniai esą nepilni — trūksta 26 proc. vyrų, trūksta modernių ginklų ir municijos.

ALRK FEDERACIJOS KONGRESE: prel. Ig. A. Albavičius, prel. J. Balkūnas, Draugo vyr. redaktorius L. Šimutis, toliau matyti kun. V. Bagdanavičius, K. Krušinskas ir kt. Nuotrauka V. Maželio

KELIONĖ Į MĖNULĮ IR VĖL NESEKMINGA

Cape Canaveral, Fla., lapkričio 26 nukrito į Atlantą Atlas - Able raketa, kuri buvo iššauta į mėnulį.

Po šios nesėkmės dabar aiškina, kad be kito rudens naujos raketos nebus. Pripažįsta, kad sovietai visais metais yra Ameriką pralenkę.

Tačiau ir visi nepasisekimai nepamokė amerikiečių, kad reikia daugiau dirbti, o mažiau be laiko garsintis, tada bus mažiau ir nusivylimo, o priešui džiaugsmo.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas įteikė prezidentui Eisenhoweriui memorandumą ryšium su Vakarų konferencija Paryžiuje.

Vliko Vykdomoji Taryba drauge su Baltų Taryba Vokietijoje įteikė ta pačia proga memorandumą Vokietijos kanceliui Adenaueriui. Lietuvos diplomatiniai atstovai Washingtono, Londone, Paryžiuje yra padarę taip pat atitinkamus žygius.

GYVENIMAS IR TIKĖJIMAS

Popiežius Jonas XXIII lapkričio 28 savo ketvirtoje enciklikoje paskelbė, kad vakarų Afrika, Belgijos Kongo ir Runda-Urundi iš misijų krašto padaryta normalia bažnyčios veikimo teritorija. Teritorija padalyta į 8 arkivyskupijas ir 29 vyskupijas. Paskirti 28 vyskupai, tarp jų penki vietinio kilimo. Enciklika stipriai pabrėžė vietos tradicijų laikymąsi bažnyčios gyvenime.

Balions su dviem tyrinėtojais lapkričio 29 pasiekė 15 mylių aukštį ir laimingai nusileido prie Manhattan. Tyrinėtojai stebėjo pro teleskopą ir fotografavo Venerą.

Amerika, Kinija, Indija ir seržantas

Amerikos, Indijos, raudonosios Kinijos santykius stipriai papainiojo marinas seržantas Armstrong. Amerik. konsulato Bombejuje tarnautojas. Jis lapkričio 27 buvo pagrobtas ir nutemptas į raud. Kinijos konsulatą. Ten išlaikytas 6 valandas, surištas ir muštas. Tik Indijos policijai išikišus buvo paleistas.

Amerikos konsulas Bombejuje paskelbė įvykio priežastis. Esą lapkričio 26 į Amerikos konsulatą atvykęs komunistas Chang Chien-yuh, konsulato tarnautojas, ir prašęs Amerikos azylio. Seržantui Armstrong buvo pavesta jį išklauseti ir jo pareiškimus įrekoruoti. Juodu atliko kitą vietoj ir ten pernakojo. Tačiau rytą Armstrong apsiūžūrėjo, kad nėra įrekorduotų pareiškimų nei paties komunisto kino. Armstrong jį prisivijo ir automobiliu nuvežė iki Kinijos konsulato, kadangi kinas pareiškė "savo nuomonę pakeičti". Prie konsulato išlipęs ir pasiūpęs įrekorduotus pareiškimus. Armstrong jį ėmė vytis, bet jį sučiupė keli konsulato tarnautojai.

Įvyki matė vienas indas, kuris pranešė policijai.

Amerikos valstybės departamentas pareikalavo iš Indijos, kad įvyki ištirtų. Indija ir r. Kinija apie jį tuo tarpu tyli.

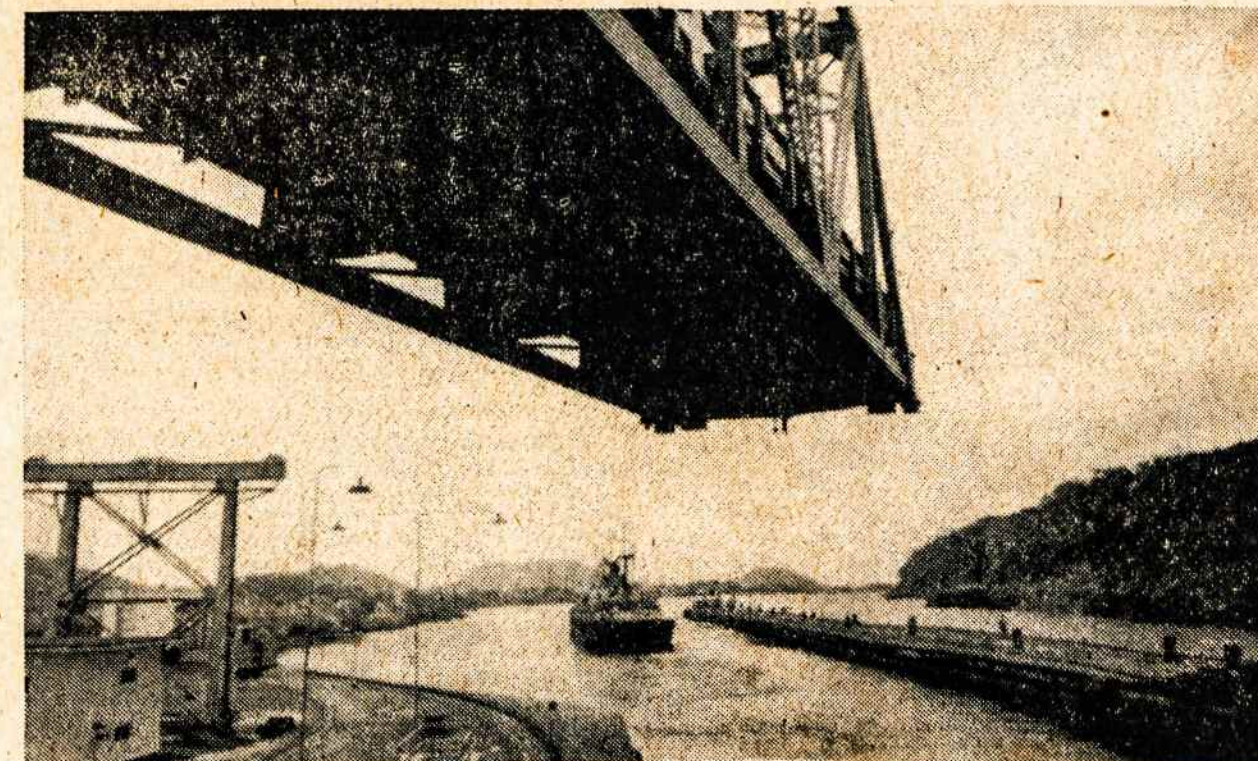
Kitą dieną lapkričio 28 buvo naujas kinų komunistų smurtas — du kinai komunistai užpuolė iš telegrafo išėjusį indą konsulato pasiuntinį, kuris buvo nunešęs šifruotas telegramas.

Raud. Kinija lapkričio 29 atsakė jau netiesiogiai į Amerikos kaltinimą dėl seržanto

Armstrongo pagrobimo Bombejuje. Atsakė, kaip paprastai komunistai daro: esą ne amerikietis buvo pagrobtas, bet amerikiečiai buvo pagrobę kiną, konsulato tarnautoją.

Panama nori gauti kanalą

Panama savo nepriklausomybės 136 metus lapkričio 29 paminėjo naujom demonstracijom ir riaušėm prieš Ameriką. Išdaudė Amerikos įstaigų langus, sudegino iškamšą "Dėdė Samą", mėgino įsiveržti į kanalo zoną, kurią saugojo Amerikos kariai. Susirėmimuose sužeista apie 30 asmenų. Demonstracijos šūkiuose buvo pasisakymai už Sovietus, pasisakymai už Castro.

PANAMOS KANALAS, dėl kurio Panamos nacionalistai sukėlė riaušes prieš Ameriką.

VIRŠUNES NUĖMĖ, NES NEBESVEIKOS

Latvijoje lapkričio 27 iš ministerių pirmininkų kėdės išimtas Villis T. Lašis. Oficiali jo išėmimo priežastis — nesveikata.

Jo vietoj pastatytas Latvijos mokslų akademijos pirmininkas Jan V. Peive. Prezidentu esąs išrinktas Jan E. Kalnberzin, 66 metų, kuris lig šiol buvo partijos sekretorius. Tose pareigose jis išbuvo 19 metų. Vadinas, išlikęs partijos sekretorius iš Stalino laikų.

Latsis buvo žinomas ir kaip rašytojas, kuris savo dviejų toimų romane niekino nepriklausomą Latviją, niekino partizanų, vadindamas juos Amerikos imperialistų agentais.

Azerbaidžano respublikoje tas pats, tik vienos dienos skirtumu. Prezidentas Ilijas K. O. Abdullajev pasitraukė. Taip pat dėl "nesveikatos". Jo vietoj paskirtas pareigom jo pavaduotojas.

Bulgarijoje sudarytas specialus institutas mokslu, įstaigom ir darbom koordinuoti. Jo priekyje pastatytas Červenkovas, buvęs kom. min. pirmininkas ir komunistų lyderis, augintas Maskvoje Stalino laikais.

Lyderių pakeitimas Gudijoje, Rusijoje, dabar Latvijoje, Azerbaidžane ir kt., spėjama, turi tikslą sucentralizuoti valdomos kraštus apie Maskvą.

Nusizudė ar nužudytas — neaišku, bet mirties kaltininkai aiškūs

Povl Bang-Jensen žuvinimas pridengtas paslaptim. Pirmadienį, lapkričio 23, jis išėjo iš namų ir rastas negyvas su peršauta galva ir rankoje revolverių tik ketvirtadienį Queeno parke. Jo kišeniuje rastas raštelis žmonai. Jame atsiveikina pasako, kaip jį "taidoti", ir primena savo nusivylimą dėl Jungtinių Tautų.

Bang-Jensenas Danijos pilietis, diplomatas, buvęs sekretorius Jungtinių Tautų komisijos, kuri apklausinėjo 81 vengrą apie Vengrijos sukilimą 1956. Pagarsėjo tuo, kad davęs žodį liudininkam neskelbti niekam jų pavardžių, žodį ištesėjo ir atsikakė tas pavardes duoti Jungt. Tautų gen. sekr. Hammarskjöldui, kad nepatektų sovietam į rankas. Komisijos akivaizdoje Bang-Jensenas ant Jungtinių Tautų stogo sarašą su pavardėm sudėgino, o Hammarskjöldas 1958 liepos mėn. jį atleido iš tarnybos už "neklusnumą".

Paskutiniu metu Bang-Jensenas dirbo labdaros organizacijoje Care. Pirmadienio rytą jis atsiveikino žmoną ir išvyko į darbą. Bet darbe nepasirodė.

Dėl jo mirties yra du aiškinimai. Policija mano, kad tai savižudybė. Kodėl nusizudė? Iš pradžių buvo sakoma, kad jis nesugyvenęs šeimoje. Po poros dienų jau aiškino, kad buvęs labai paveiktas dėl anos istori-

BANG-JENSEN, 50 metų, patikęs žmoną ir 5 vaikus.

jos Jungtinėse Tautose. Buvęs depresijoje. Lankęsis net pas psichiatrą. Tačiau žmona, amerikietė, pareiškė, kad jai nieko nežinoma apie jos vyro lankymąsi pas psichiatrą; kad jis išvykdamas pirmadienį buvęs visai geros nuotaikos. O dėl savižudybės ir anksčiau diskusijose su draugais jis buvo tokią mintį atmetęs, nes tam priešingi jo religiniai įsitikinimai. Jis buvęs "senos mados" žmogus, kuris garbingai laikėsi savo duoto žodžio.

Kitas aiškinimas — Bang-Jensenas nužudytas. Nužudytas bolševikų agentų. Gal net pirma buvo pagrobtas, kad išgautų iš jo paslaptis. Policija lig šiol negalėjo išaiškinti, kur jis išbuvo dvi dienas, nes jis dingo pirmadienį, o rastas tik ketvirtadienį. Skrodimas parodė, kad jis nužudytas ne anksčiau kaip prieš 24 valandas.

Vengrų lyderis Bela Fabian neabejoja, kad jis nužudytas komunistų. Minėjo, kad prieš kiek laiko Bang-Jensenas buvo pareiškęs: esą jei jis būtų rastas negyvas, tai jis tikrai nebus pats nusizudęs ...

Kad jis parašė laišką žmonai; kad jis rankoje laikė ir savo revolverį, — tas nieko nereikiša; sovietinė technika tokius dalykus lengvai padaro.

Ar paslaptys bus aiškinamos šiai par taip, viena lieka aišku — jo mirties kaltininkas yra Jungtinių Tautų gen. sekretorius Hammarskjöldas. Jo mirties sutapo kaip tik su Jungtinių Tautų nutarimu atnaujinti diskusijas dėl Vengrijos.

Vakariniai svečiai su prašymu

Mažas amerikietis Gdynėje (4)

Paveikslas su Dievo Motina ir Kūdikiu — Arbata vietoje vaistų — Baimės gašdinami žmonės — Lovos skalbiniai sujuodę ir nešvarūs — Neranda konfiskuotų daiktų — Amerikietė palaiko pabėgėle — Lenkiškos pupos — Aš niekur iš čia nesitrauksiu.

Po anų šokių karininkų klube praėjo kelios dienos. Vieną vakarą Turską aplankė du vyrai ir viena moteris. Vienas vyras laikė rankose Dievo Motinos su Kūdikiu du paveikslus ir prašė perduoti juos kam nors iš lenkų Amerikoje. Kitas vyras turėjo savo darbo albumą su fotonuotraukom. Jos vaizdavo lenkų tikrojo gyvenimo nuotrupas, jų vargą, skurdą. Jis prašė, kad Turska pasiimtų ir parodytų Vakaruose, kokis yra Lenkijoje gyvenimas. Jis galvojo, kad Turska pergabens albumą pro muitinę po savo drabužiais. Turska atsisakė rizikuoti. Vyras tada sakėsi mėginąs persiųsti albumą pro Svediją, ir iš ten jau bus persiųstas albumas Turskai. Ji sutiko jį parodyti kitiems. Tačiau, būdama jau Amerikoje, to albumo nesulaukė.

Ar tai buvo lenko noras su pažinti Vakarus su lenka gyvenimu, ar tai buvo mažą provokacija, kas šiandien išaiškina?

Moteris atsinešė suvyniotą ir ryšulį persiška avies kailio apsiaustą. Ji buvo išlaikiusi užkasusi į žemę. Ji norėtų perduoti, kad galėtų pirkti maisto ir vaistų savo šeimai. Turskos pinigai jau baigėsi, ir ji galėjo duoti tik 20 dol., bet moteris ir tuo džiaugėsi (oficialiai vienas doleris 24 zlotai, bet juodoji rinko už dol. duoda 100-120 zlotų).

Praėjo dvylika dienų, ir liko tik keturios iki vizos pabaigos. Turska peršalo ir susirgo. Privacių gydytojų nėra. Nėra ir kaip pagalbos prisilaikyti. Steponas kreipėsi į savo pažįstamą laivyno gydytoją. Tas atvyko, apžiūrėjo.

„Aš žinau, ko jums reikia, bet aš neturiu tokių vaistų. Išsivirkit stiprią tirštą arbatą ir gerkit“.

Palikau dalį savo svorio — sakėsi Turska — palikau dalį savo atsivežtų daiktų, be kurių kelionėje galėjau toliau apsieiti, ir Stepono palydėta iki aerodromo, sėdau į lėktuvą. Lėktuve penki vyrai ir aš sėdėjom ant medinių suolų. Nebuvo jokių diržų prisirišti. Nebuvo šildomas.

Varšuvoje muitinės pareigūnai konfiskavo mano paskutinius zlotus 150, iš mano lagaminio išėmė visus mano nailoninius drabužius, mažą foto aparatą, muilą, šeimos foto ir visus tualetu reikmenis.

Jai aš sumokėsiu prabangos mokesčius — pareiškė man, — tai aš galėsiu atgauti tuos daiktus, nors tai buvo mano daiktai, kuriuos buvau atsivežęs į Lenkiją. Ant mano vizos užspaudė išvykimo ženklą ir pasiuntė mane į kitą pastatą laukti Danijos lėktuvo. Bet ten nesulaukiau jokio lėktuvo. Surastas pareigūnas paaikšino, kad Danijos lėktuvas, kuris skrenda į Amsterdamą, tą dieną Varšuvoje nestos.

Buvau visai desperacijoje. Sušalus, be lenkiškų pinigų. Paprašiau lenkų policininką, kad paskambintų į Amerikos

atstovybę. Bet jis tarė: „Einam su manim ramiai, kol nesusidomėjo rusų policija ir neįsikišo“.

Man rodė, kad ten nėra žmogaus, kuris nebūtų amžinai baimės slėgiamas.

Atstovybės šoferis nuvežė mane į viešbutį. Su savim turėjau savo rankinuką. Viešbučio kambaryje buvo tik kėdė ir lova. Lovos skalbiniai buvo sujuodę ir nešvarūs. Nebuvo vandens nusiprausti. Nebuvo šilumos radiatoriuose. Bet buvo naktinis puodukas. Po kelių valandų jaunas vyras iš atstovybės atnešė man 100 zlotų maistui, bet išpėjo mane neiti niekur iš kambario.

Koridoriuje mieguista patar-nautoja paėmė zlotus, bet karštos arbatos ir duonos paruošė tik tada, kai jai parodžiau dolerį.

Negalėjau prisiversti gulti į lovą. Naktį praleidau kėdėje. Ilgiausią naktį, kokią tik atsimenu. Rytą kitas doleris parūpino vėl arbatos ir daugiau duonos, o apie 11 atvyko atstovybės pareigūnas ir išvežė mane į aerodromą. Jis negalėjo su-

rasti, kur yra mano konfiskuoti daiktai, bet jis pristatė mane į lėktuvą, kuris vyko į Amsterdamą.

Paskutinis dalykas, kurį mačiau Lenkijoje, buvo lenkų pareigūnas, kuris man gražino pasą. Man rodos, aš skaičiau jo akyse norą taip pat išvykti iš Lenkijos.

Lėktuve keturi keleiviai turėjo palaikyti mane pabėgėle, nes vienas man tuojau pasiūlė apelsiną, o kitas įbruko man į rankas celofaninį maišuką su pyragaičiais. Stiuardės pasiūlė man tuojau kavos, tikros kavos, kurios aš nebuvau ragavęs per dvi savaites.

Tada aš pravirkau ir negalėjau sustoti. Aš dar tebeverkiau, kaip lėktuvas pakilo nuo Lenkijos žemės.

Toki yra Turskos paskutiniai iš tos kelionės žodžiai.

Jos kišeniųje tebuvo saujelė pupų, kurias Steponas įleido ten, atsisveikindamas Gdynės aerodrome ir tardamas:

„Aš iš čia niekur jau nepasitrauksiu, bet, gal būt, lenkiškos pupos galės augti laisvoje žemėje“.

SOCIALISTINIO GYVENIMO PASLAPTYS LIETUVOJE

IS LIETUVOS

Komunistai skelbė, kad jie ateina gyvenimo lygtinti ir socialinio skirtumo pašalinti. Tačiau jiems pasisekė sukurti tik tokią sistemą, kurioje atsirado nauja turčių klasė. Koku būdu jie praturtėjo, čia yra socialistinio gyvenimo paslaptis. Tos paslapties užkulisių neatkleidė nė „Sovetskaja Litva“, tačiau aprašė pačius faktus ir kelia dėl jų aliarmą net maksimalio laikraščio „Izvestija“ korespondentas iš Vilniaus. O faktai tokie:

Vladas Subačius turi gerą namą, kuris vertas 96 tūkstančių. Tačiau jis nepatenkintas ir pavydi Bronei Vaitkevičienei. Pavydi, nes Subačiaus gyvenamasis plotas yra 56 kvadratiniai metrai, o Vaitkevičienės 88. Tačiau ir Vaitkevičienė negali ramiai miegoti, nes kaimynas Jonas Stankevičius įsigijo atskirą namą su garažu ir kitais pastatais. Gyvenamojo ploto pakanka ne tik jam, bet dar ir aštuoniem nuomininkam.

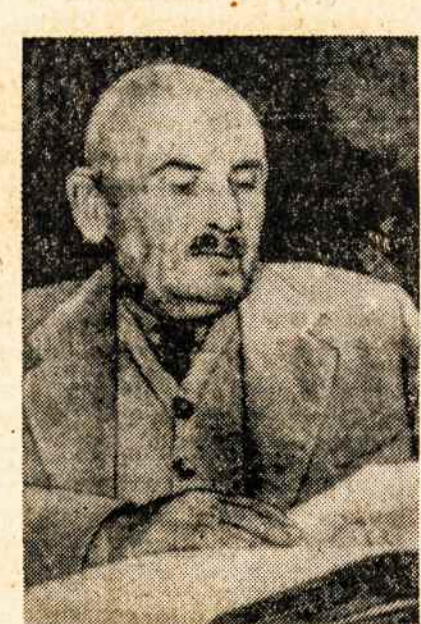
Visi trys manosi, kad jie nesuspėja eiti su gyvenimu. Kas kita Jonas Zilionis. Tam eina visi kitaip. Jis turėjo padomėjų namelį ir jį pardavė už 110 tūkstančių, nors pardavimo aktoose įrašydino tik 60,000. Dabar jis gyvena jau dviejų aukštų name, kuris vertinamas 150-170 tūkstančių.

Iš kur jie gauna pinigų namams pirkti? Tokį klausimą iškėlęs korespondentas tegali atsakyti, kad jie nėra nei joki specialistai, nei gauna premijas. Jų pareigos taigi ir pajamos kuklios. Subačius yra kepejas, dirba biskvitų fabrike ir uždirba mėnesiui 500 - 600 rublių. Vaitkevičienė universmaga pardavinėja galanteriją. Jo-

nas Zilionas dirba artelėje „Madoje“ ir gauna 600 rublių. Jie ešą gyvena ne pagal savo pajamas.

Nurodo ir kitus pavyzdžius, iš kurių matyti, kad specialistas su aukštom kvalifikacijom negali ir pagalyvoti apie nuosavą namą ar vilą — jam tai per brangu. O gazuoto vandens ar ledų pardavėjas įsitaisto „Volgos“ automobilį, bazės ekspeditorius pasistato namą.

Tai fantastiniai reiškiniai, sako laikraštis.

PROF. T. IVANAUSKAS

Šeši patarimai kaip sugadinti širdį

Anglijoje dr. Daniel Davis, karalienės Elzbietos gydytojas, lapkričio 21 kalbėjo kritinės ir širdies ligų draugijos susirinkime ir davė šešis patarimus, koku būdu galima tapti „Coronary Trombosis Club“ nariu. Jo patarimai tokie:

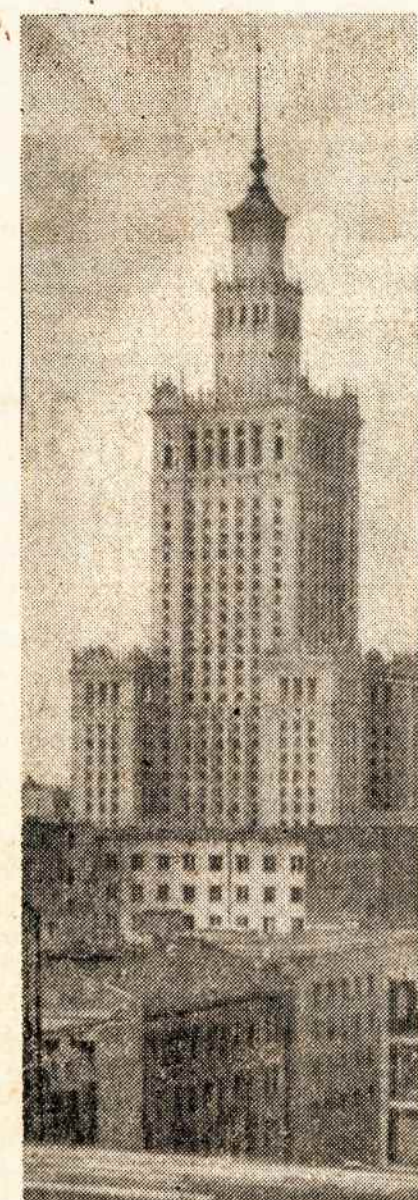
—Dirbk kiekvieną vakarą, šeštadieniais ir sekmadieniais ir kitom šventom dienom. Neleisk darbo pertraukti susirūpinimu apie save.

—Ištaigos darbus, kurių nesėpėjai baigti per dieną, pasiimk namo.

—Niekad neatmesk kvietimo į pobūvius, o taip pat į komiteto susirinkimus, nors ir kažin kaip būtum pavargęs.

— Nepertrauk darbo užkandžiu. O jei valgai, tai pasistenk dirbti ir valgydamas. Pvz. valgio metu atlik visokius telefoninius pasikalbėjimus.

—Visada rūpinkis prisiminti atsakomybę patsai. Neleisk, kad kas kitas už tai būtų peikiamas.

VARŠUVOJE po karo buvo pastatytas šis dangorėžis, pavadintas kultūros namais, kuriuose yra komunistinės įstaigos. Lenkai civiliai to namo nekenčia ir prie pirmos progos pasiryžę nugrauti.

Vilniaus filharmonija

Filharmonijos koncertų programose ši sezoną skiria daug vietos sovietinio režimo 20 metų paminėti.

Lietuvos linai

Šiemet Lietuvos linų numato parduoti ir Vakarais 500 tonų. Pirmą partiją, paruoštą Kartenoje, pasiūsta į Angliją, taip pat pasiūsta į Belgiją 70 tonų iš Šiaulių ir Panemunėlio. Belgijai numato siūsti dar 230 tonų.

Vasarvietės

Į Lietuvos vasarvietes šiemet buvo atkomandiruota iš Sovietų Sąjungos apie 40,000 Buvo iš Archangelsko, iš Barnaulo ir kt.

Žuvinto ežere paukščių stotis

Žuvinto ežere yra įtaisyta paukščių stotis. Ją organizuoti pradėjo dar prieš 20 metų prof. Tadas Ivanauskas. Ten tiriamos labiausiai gulbės ir kiti vandeniniai paukščiai.

Ventos rage prie Kurėjų marių yra įtaisyti tinklai, kuriais rudenį paukščiai, sugaunami, „žieduojami“ ir paskui paleidžiami. Tokiu būdu stengiamasi nustatyti paukščių kelius. Per metus Lietuvoje „sužieduojami“ apie 5,000 paukščių.

Šeši patarimai kaip sugadinti širdį

— Jei tamsta turi keliauti iš namų į darbą, pasirūpink vykti iš vakaro. Tamsta tokiu būdu galėsi daug daugiau nudirbti.

P. S. Tiem, kurie nori išvengti dalyvavimo valdyboj ar susirinkime, patartina išsikirti šiuos karališkojo gydytojo patarimus ir nešiotis su savim. Jūs parodys kvietėjam ir nereikės aiškintis.

MES NESIKIŠAME Į JŪSŲ ŠEIMOS REIKALUS

Šimtas metų darvinizmui (2)

J. VENCKUS, S. J.

Pereitą kartą matėme, kad viena iš sąlygų būti garsiam mokslininkui tai būti pirmam kurios nors svarbios minties reiškeiui. Darvinas šiuo atžvilgiu nėra pirmasis savo pagarsėjusiom mintim. Prieš jį tais pačiais klausimais rašė Wallace. Pasiskaitęs Darvinas išsitarė, tartum pagrindinės mintys būtų imtos iš jo raštų. Buvo net manęs savo raštų visai nepausdinti, bet draugai perkalbėjo. Wallace liko nežinomas, o Darvinas pagarsėjo. Tačiau nereikia Darvinui visai atimti šlovės už tai, kad jo mintys sutapo su kito. Tokių atvejų mokslo istorijoje yra ir daugiau.

KOKS DARVINO NUOPELNAS

Niekas iš mokslininko nereikalauja, kad visos jo teorijos būtų teisingos ir priimtinos naujom kartom. Mokslo daro pažangą. Mokslininkas tačiau lieka žymus, jeigu jisai savo mintimis tą pažangą kiek pastumia į priekį.

Darvinas paliks žinomas tuo, kad išskėlė mintį, jog nei augalų nei gyvulių rūšys nėra visai pastovios, jos keičiasi. Antai, buvo laikas, kada suaugęs arklis nebuvo didesnis už šunį. Tokiam pasikeitimui nėra priešingas nė Sv. Raštas, bet Darvinas klaidingai manė, kad pagal Sv. Raštą reiktų priimti, jog visos šių dienų augalų ir gyvulių rūšys buvo sutvertos nuo pasaulio pradžios. Darvinas tai vadina kreacionizmu (create — sutverti), priešingu evolucionizmui. Mums šiandien neaišku, kodėl Darvinas taip manė, nors buvo teologas ir galėjo geriau tuos dalykus žinoti.

AR EVOLUCIJA PRIEŠINASI SV. RASTUI?

Sv. Rašto pirmoji knyga (Genesis) savo pirmuose skyriuose kalba apie pasaulio sutvėrimą. Ten yra pasakyta, kad Dievas tvėrė pasaulį per šešias dienas ir septintąją dieną išlėjęs. Kad tos dienos negali būti 24 valandų laikotarpis, savaime aišku, nes saulė buvo sutverta tik ketvirtąją dieną.

Labiausiai paplitusi tarp katalikų teologų buvo nuomonė, kad Sv. Raštas nori pasakyti, jog vienas Dievas yra visų daiktų Kūrėjas. Be to, šešios tvėrimo dienos rodo, kad Izraelio tauta turi per šešias dienas dirbti, o septintąją švesti, išlėsti.

Dabar yra kita pažiūra, daugiau moderniška. Tvėrimo laikotarpį galima padalyti į du tridenius. Per pirmas tris dienas Dievas kuria erdves, per kitas tris dienas tas erdves pripildo sutvėrimu. Pirmą dieną Dievas atskiria šviesą nuo tamsos arba dieną nuo nakties. Ketvirtą dieną duoda dieniui saulę, o nakčiai mėnulį ir žvaigždes. Antrą dieną atskiria atmosferą aukštai, bet vandenys dar palieka žemės paviršiuje. Penktą dieną duoda atmosferai paukščius, o vandenim žuvis. Trečią dieną Dievas suskirsto žemės paviršiu: viena dalis tampa sausuma, kita — jūromis. Šeštą dieną duoda sausumai gyvulius ir patį žmogų. Vandens jau turi savo gyvius iš anksčiau, ir augalai jau buvo atsiradę dar be sausumos trečią dieną. Tad žiūrėti kokią paleontologiją Sv. Rašte netenka.

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

Jaunavedžius išlydėjus, palikę svečiai tarp savęs dar kalbasi, kad toji pora nebus stipri, nes ją surišo neapykanta.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

—Kaip tai neapykanta? — pasipriešino vienas. — Jie nebūtų gi vedę?

—Deja, jisai vedė nepažįstamas viengungio gyvenimo, o jina — neturto.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausias apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių takų (Income Tax) užpildyti, pirmųjų piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds

Kreiptis:

HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel.: VI 7-4477

Šjokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI LABAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS ŠIE LEIDINIAI:

Saulės Giesmė, dr. A. Maceina \$3.00
Sv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskis 2.00
Milžinas, Didvyris, Sventas, dr. P. Gaida 1.00
Laisvė ir Būtis, dr. J. Girnius 1.00
Vysk. M. Valančiaus biografijos bruožai, V. Biržiška 1.00

Čia taip pat gaunamos visos naujai išleistos lietuviškos knygos: „Draugo“, „Nidos“, „Terros“, Sa'eziečių knygos jaunimui, Vokietijoje išleistos „Mūsų Tėvų pasakos“ ir kitos vaikams knyguotės, maldaknygės, plokštelės (ilgo grojimo), devocioninijos bei kalėdiniai atvirukai.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

Published semi-weekly, except holidays weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūna išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

Valdžios žygis yra savavališkas

Dangus niukiasi Lenkijoje (3)

Šių metų birželio 20 ministeris praneša gavęs episkopato sekretoriaus raštą: "Pranešu, kad valdžia gali tik ignoruoti raštą, kuris dėsto episkopato nusistatymą. Valdžia negali priimti išdėstymo, siekiančio įrodyti, kad episkopatas neturįs galios vykdyti valdžios sprendimo, paremto veikiančiais įstatymais. Valdžia negali priimti dekretu 7 paragr. interpretacijos apie skyrimą į dvasiškių postus ta prasme, kaip padarė episkopatas savo birželio 19 d. rašte. Aš noriu ypatingai pabrėžti, kad valdžia pilnai pasilieka prie savo nusistatymo 1959 birželio 5 pareikšto episkopatui".

Raštais pasikeitimas vyksta toliau. Vysk. Choromanskis 1959 birželio 29 rašo valdžiai: "Atsakydamas į Jūsų, Pone Ministeri, raštą iš birželio 20, liečiantį J. E. vysk. Česlovo Kaczmareko veiklą, pranešu, kad episkopatas neranda galimumo pakeisti savo nusistatymą, kuris yra išdėstytas šių metų birželio 19 d. rašte".

Į tai liepos 1 ministeris trumpai atsakė:

"Pranešu, kad nenoriu pripažinti Jūsų pareiškimo, padaryto 1359 birželio 29".

Tuo ir baigėsi reikalas su ministerija. Bet klausimas neliko numarintas: jis perkeltas į kitą instanciją. Liepos 10 episkopato sekretorius įteikė skundą Valstybės Tarybai. Trumpai išdėstęs viso reikalo eigą, tvirtina, kad

valdžios žygis yra nelegalus ir savavališkas. Savo skundą vysk. Choromanskis paremia šiais motyvais:

a) 1950 balandžio 14 susitarimu, kur 5 paragr. pripažįstama, kad popiežius yra aukščiausia valdžia, hažnytinės jurisdikcijos srityje.

b) 1956 gruodžio 31 dekretu, 7 paragr., kuris pramato, kad prašymas atstatyti iš pareigų dvasiškį turi būti nukreiptas į jo aukštesnę dvasinę vyresnybę.

c) Vyriausiojo teismo sprendimu, kuriuo rehabilituotas vysk. Kaczmarekas ir pripažinta, kad kaltinimas bendradarbiavus su vokiečiais yra be pagrindo. Dabar valdžios atstovas vėl iškelia tuos pačius kaltinimus. Taip elgdamasis jis įžeidžia vyriausiojo teismo autoritetą ir pažeidžia baudžiamąją teisę.

d) Konstitucijos 53 paragr., kur pripažįstama piliečiams teisė gintis, reikalauti tardymo ir

įrodyti, kad primestieji kaltinimai yra kilę iš nežinomų šaltinių arba yra įsivaizduoti.

e) Baudžiamosios teisės kodekso 8 paragr., kuris įpareigoja vyresnybę iširti skundus su didžiausiu objektyvumu ir išklausti kaltinamojo pasiaiškinimų.

KARD. STEFAN WYSZYŃSKI

Baigdamas savo skundą, episkopato sekretorius atmeta vysk. Kaczmarekui daromus kaltinimus ir prašo Valstybės Tarybą, legalumo saugotoją, "pareikalauti, kad

Lenkijos liaudies respublikos valdžia atšauktų savo nutarimą pašalinti vysk. Kaczmareką iš Kielcių vyskupijos valdytojo posto, kaip priešingą įstatymams ir paremtą klaidingomis informacijomis".

Kokį atsakymą davė Valstybės Taryba, nėra žinių. Tuo tarpu vysk. Kaczmarekas yra laisvas ir eina savo pareigas, kaip ejes. Tačiau valdžia jį ignoruoja ir jo aktų nepripažįsta. Tuo būdu jis negali paskirti klebonų, nes tokiam skyrimui reikia valdžios sutikimo; paskiriami tik vikarai laikinai valdyti parapijas. Lygiai negali paskirti religijos mokytojų mokyklose, kam irgi reikalingas valdžios sutikimas.

Popiežius Jonas XXIII, sužinojęs vysk. Kaczmarekui daromus kaltinimus, 1959 rugsėjo 19 pasiuntė jam laišką, kuriame primenama sunkenybės, kurias jis turėjęs iškentėti karo metu ir po karo ir pabrėžiama, kad neteisingas 1953 pasmerkimas buvo vėliau panaikintas ir taip įrodyta jo lojalumas Bažnyčiai ir meilė savam kraštui viso pasaulio akivaizdoje. Tame laiške, tarp kita ko, rašoma:

pirmiausia nuo socialistinio pasaulio solidarumo ir stiprybės". O kur yra tie silpnieji punktai nuo Maskvos priklausančiuose kraštuose? Komunistinė Maskvos spauda iškelia, kad dabartiniu momentu "religiniai prietariai" daugiausia paralyžuoja socialistinių tautų dvasią ir draugystę ir trukdo pilnai įgyvendinti "naujojo pasaulio" statybą.

"Ši silpnoji socialistinio pasaulio vieta, rašo vienas Maskvos laikraštis, ypačiai yra pavojinga tiek taikos, tiek šaltojo karo metu. Iš vienos pusės šalstas karas duoda daug progų spaudimui ir preteksto svetimųjų intervencijai. Iš antros pusės, taika reikalauja tam tikro atlydžio — pasikeitimo asmenimis ir idėjomis. Šiuo atveju tikintieji, kontakte su savo broliais iš Vakarų pasaulio, yra sustiprinami savo įsitikinimuose ir dar labiau užsikrečia religiniais nuodais, kurie gali būti labai pavojingi. Štai dėl ko reikia sustiprinti budrumas, pa-

KAS TOLIAU?

Pažįstantieji Lenkijos gyvenimą tvirtina, kad akcija prieš vysk. Kaczmareką nėra paskutinė. Komunistinė spauda puola ir kitus vyskupus: Krokuvos Baziaką, Poznaniaus Baraniaką ir kit. Atrodo, kad komunistinės Lenkijos valdžios pastangos vėl siekia laikinai užmesto plano — įsteigti "Tautinę Bažnyčią" su "patriotais" vyskupais ir kunigais. Gomulka 1956 buvo pripažinęs, kad tokia politika esanti nesąmonė. Reikia manyti, kad jis dar nepamiršo praeities pamokos. Bet, iš antros pusės, ir Gomulka nėra savarankiškas: jis priklauso nuo Maskvos direktyvų. Šiandien Maskva veda propagandą už taikingą bendradarbiavimą, kad tuo būdu sustiprintų tarptautinį komunizmą, kas "priklauso

IS SUKILIMO Puznanėje 1953

pildyti kovos priemonių trūkumai ir saugumo priemonės, kad šis priešas nepasidarytų kas kart pavojingesnis".

Taip rašo Maskvos spauda.

Šioje šviesoje suprantami įvykiai Lenkijoje, suprantama ir sustiprinta antireliginė kova Lietuvoje, kur religija kaltinama palaikanti nacionalizmą, tai gi neleidžianti pilną "socialistinę statybą".

Dr. J. Sav.

AUKOS IR LIAUPSINIMAI

Mūsų spaudoje dažnai keliama mūsų tautiečių dosnumo klausimas, bet aš niekaip negaliu priversti savęs sutikti su pasaldintais aukotojų liaupsinimais, kurių dažnas mūsų žmogus laukia už kiekvieną paukštą "daimuką", jeigu ne iš saikyklos, tai savaitiniame parapijos biuleteny, ar spaudos puslapiuose. Susidaro įspūdis, kad

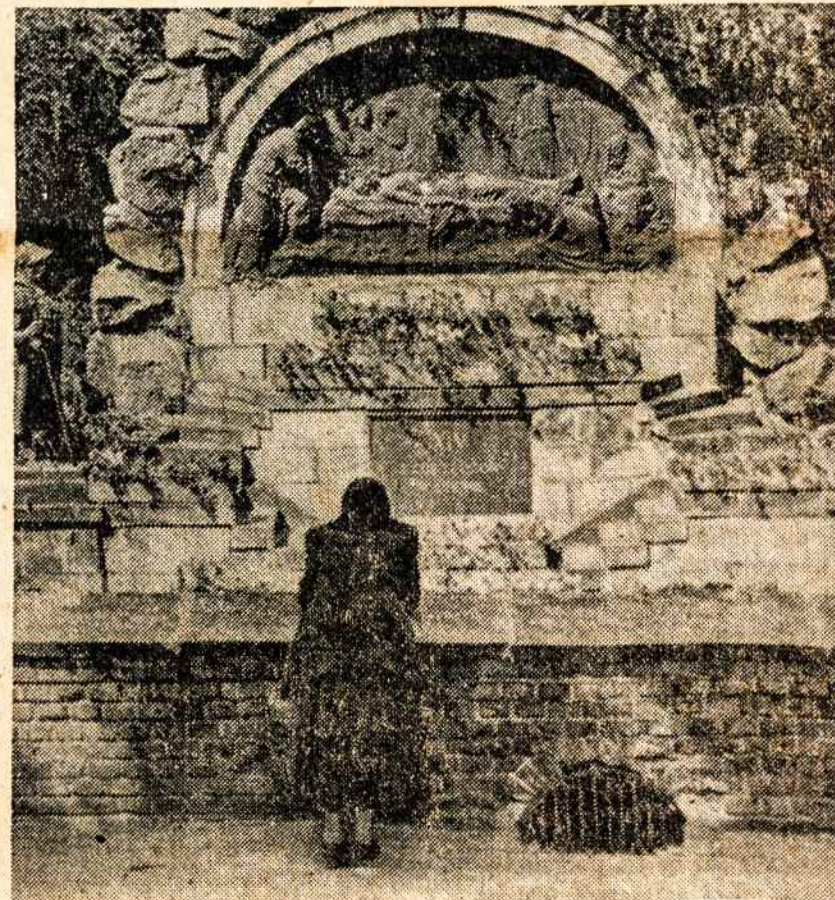
duodama ne tiek tam, kad koki sumanymą paremtu, bet kad ir aukavusio pavardė nebūtų pamiršta. Mano giliu įsitikinimu, jei tau kas pasakė ačiū už paslaugą, tai tos paslaugos lyg būtų nebuvę.

Kaip gaila, kad retas mūsų žmonių tepaskaito Evangelijas, kuriose ne vieną kartą pats Kristus yra pasakęs: "... tenežino tavo kairė, ką daro dešinioji", arba: "nesigirkite gerai darbus ir netrimtuokite gatvėse, kaip daro farizėjai". Trumpai tariant, dieviškasis Mokytojas draudžia žmonėms girtis ir laukti iš kitų pagyrimo, jei kas ir bus savo dosnumą parodęs ne kaip toji Evangelijos našlė, aukodama paskutinį savo skatikėlį, bet iš pertekliaus. Gal netektų daug apsirikti teigiant, kad dažniausia aukojama ne iš vargo.

Kiek man teko patirti, graikai, kol gyvi, savo do. numo nerodo. Jie palieka stambias sumas socialistiam ir kultūros reikalams savo testamentuose. Graikas nenori ir nepakelia liaupsinimų, o jei kas randa reikalo prisiminti jį mirusį — tai jau ne aukotojo reikalas.

Priešingai elgiasi italas, portugalas ir kt. Jie deda stambias aukas tebedūdam gyvi, ir savo ausimis mieliai priima pagarbos ir padėkos pareiškimus.

Dr. P. Mačiulis

ČENSTAKAVOJE. Kryžiaus kelių XIV stotis.

Tėvynės meilė ir klasta

Lietuvoje buvo prisimintas žymus vokiečių rašytojas Fridrichas Schilleris, gimęs prieš 200 metų. Suroštos paskaitos bibliotekose, mokyklose, įstai-gose. Paskaitose tasai rašytojas buvo apibūdinamas kaip kovotojas su tironija, diduomenės (buržuazijos) savivalaviu, liaudies slėgimu. Visos tos blogybės buvo vertiamos praeities laikam ir tų laikų kunigaikščiam bei karaliui, tartum šiandien jokios tironijos nebūtų pačioje Sovietų Sąjungoje.

Mažiausiai buvo užsimenami tie Schillerio draminiai veikalai, kuriuose jisai vaizduoja patriotus karžygius, kovojusius už savo tautos laisvę. Jeigu tai buvo paminėta ar rašyta, tai čia pat paaiškinta, kad Lietuva susilaukė laisvės tikslai iš Sovietų Rusijos ir kad tikrieji Lietuvos karžygiai tėra buvę bolševikiniai partizanai.

Tačiau toksai iškraipymas nevisus galėjo prigauti.

Vincas Kudirka, kovojęs su caro priespauda tautinio lietuvių atgimimo metu, yra išvertęs dvi Schillerio dramas: Vilnių Tellį ir Orleano Mergelę. Abu tie veikalai plačiai žinomi.

Pirmoji drama vaizduoja šveicarų karžygį Vilhelmą Tellį, kuris buvęs priverstas šauti į obuolį, padėtą ant jo sūnaus galvos. Geras šaulys viena strėle pervėręs obuolį, o antrąją susmeigęs į Gaslerį, tironą. Iš tikrųjų, istorijoje nėra buvę bei Tellio nei Geslerio — tai legenda, bet ji kalba apie šveicarų patriotus, kovojusius su austrų priespauda. Trijų kontonų žmonės, suėję prisiekė: "sutariame būti vieninga brolių tauta, nedaloma bandymuose ir pavojuose, laisva kaip buvo mūsų tėvai, pasiryžusi geriau mirti negu gyventi vergijoje, pasitikinti Dievu ir neįbauginama žmogaus grėsmės". Ir šveicarai laisvę išsiko-vojo.

Antroji drama vaizduoja Joaną Arkietę, prancūzų karžygę, kuri savo tautą sukėlė prieš engėjus anglus ir juos išvijojė iš Prancūzijos. Katalikų Bažnyčia yra paskelbusi Orleano Mergelę šventąja už josios tėvynės meilę — karžygišką patriotizmo dorybę.

Tie du veikalai vaizduoja visai ką kitą, negu Maskvos garsintuvi, kurie norėtų užslopinti pavergtųjų patriotinius jausmus. Nėra abejonės, kad tie jausmai kada nors prasiverš panašiu būdu, kaip seniau Šveicarijoje ir Prancūzijoje.

Rytų Vokietijoje, kuriai Fridrichas Shilleris daug artimesnis negu Lietuvai, Maskvos patvarkymu apskelbtas kone "komunistu", nors gyveno gadydnėje, kada komunizmo nebuvo nė kvapo. Rytų Vokietijos "liaudies poetas" Bert Brecht taip nušnekėjo: "pirmą kartą istorijoje mūsų tauta, pakilusi iš griuvusių, sukūrė valstybę, kurios pamatan padėtas Fridricho Schillerio testamentas... Fridrichas Schilleris yra ir paliks mūsų tautos didysis patriotizmo ir humanizmo auklėtojas. Yra ir paliks — mūsų Fridrichas Schilleris, mūsų laisvės poetas".

Laisvoji vokiečių spauda dėl tų tokių pastebė, kad Fridrichas Schilleris, jei galėtų, apsisvertų savo grabe ir tuojau imtųsi rašyti drama apie Sovietų Sąjungos tironiją. Prieš savo mirtį jisai jau studijavo caro Jono Žiaurojo laikus, bet to kūrinio nebaigė.

Klasta ir meilė yra der vienas Schillerio draminis veikalas, kuris geriausiai tinka apibūdinti bolševikų pastangom rodyti savo "meilę" įvyniotą į klastą. Jie klastoja istoriją, klastoja žymiųjų rašytojų palikimą ir su žaltišku klastingu- mu kėsina į kiekvieno laisvę.

ALOYZAS BARONAS

VIENIŠI MEDŽIAI

ROMANAS

(26)

—Labas. Ne, nepasodino. Pamačiau Bruknio mašiną ir užėjau. Žinau, kad rūpinatės. Be reikalo. Nežiūrėkite kaip į žmogūdį. Valnys kovojė, ir aš privalėjau taip pat kovoti. Aš jau gnyiaus. Jo veiksmai ir žodžiai buvo pikti. Jis prazudė mano dėdę, mano brolių ir mano gyvenimą. Aš turėjau gintis, nes juk aš negaliu matyti, kaip jis vaikščioja ir akimis grasuoja. Be to, aš juo privalečiau atsikratyti prieš dvidešimt penkerius metus. Tada būtų visi džiaugęsi kovojančia tauta, gyva rezistencija. Aš kaltas, kad tada jo nenušoviau. Užtat aš atkentėjau Sibire, užtat per tuos metus jis daug čia žalos pridarė. Gali pasiimti revolverį. Gražinu. Aš sakau, kad aš gnyiaus. Faktinai taip, klebone. Aš žinau, kad prašė jį leisti palaidoti bendruose kapuose. Tai negalima, nes partizanų kaulai gali atsikelti iš ten ir išeiti. Jie negalės gulėti šalia žmogūdžių. Kapuose, be abejoj, jam kryžių pastatys, o jam reikėtų pjautuvą su plaktuku užmauti ant kolo. Tai vis tu su savo atleidymais. Nepaleisto nebūčiau galėjęs sutikti. Valniui tačiau dabar daug geriau. Jam nereikėjo kištis granatos po krūtine, kai pmūsų partizanams. Jis ne pats nusižudė. Jūs nežiūrėkite į manė, kaip į nešvarų. Tai yra

atsikėlimo metai. Tauta valaki. Kai mes Vorkutoj buvom sukilę, ten daugiau žuvo. Ir vis tai dėl tokių kaip Bruknys. Nereikia atleisti. Žmogaus dvasia svarbesnė už viską. Tegu dvasia kenčia. Gali išdalyti karves ir kiaules, jos vėl užaugs. Materija nesvarbu. Medis medį nutrina ir jam nieko. O žmogus turi taisyti. Aš čia labai daug kalbu, bet žmogui sunku tylėti. Aš pats žinau, kad negerai, bet kitaip negalima, tauta ir tiesa, šaukia.

—Vaikė, —sako klebonas, —reikia atleisti, o tau, Vytai, sakau, kad reikia išdalinti visą, ką radai čia. Antraip žmonės vis bus nepatenkinti.

—Taip, Valnys negyvas. O aš maniau iš karto, kad klebonas taip sau pasakė, be tikro žinojimo. Mañ taip keistai ir neįtikimai atrodė. Jis buvo pas mane labai neseniai.

—Tu visur klysti, —taria Uogintas, —tu gyvenai, o mes mirėm. Tu nebesupranti. Mes turim visi išmirti. Visa ši generacija, kurios vieni nariai sėdėjo kalėjimuose, kiti užpuldinėjo, žudė, vogė, melavo.

—Nusiramink, sėskis, —vėl sako klebonas, —vistiek blogai padarei, bent atgailautum.

—Susimaisė teisė ir tiesa, —Bruknys sėdi galvą nuleidęs, —susimaisė ežios, gyvuliai, laikas papročiai, tradicijos, moralė. Velnio kratynės.

—Ne, niekas nesusimaisė, —Uogintas sėda šalia Bruknio, —yra viena tiesa ir viena moralė. Kaltas, ir bausk.

—Kaltam atleisk, —Bruknys nenusileidžia.

—Tada vėl viską atiduokim bolševikam, kad mus skerštų kaip avinus. Nesvarbu, kad Lietuva laisva, bet žmogus tą laisvę turi apvalyti nuo šiukšlių, nuo to, kas tą Lietuvą edė ketvirtį šimto metų, suprantate, —Uogintas dėsto ramiai.

—Žadėjom kažkada tiltus saulėn nutiesti. Dabar pats laikas tai padaryti. Mano pražudyta jaunystė, š

turi tavęs paklausti, —Bruknys darosi sentimentalus, net jam pačiam juokinga.

—Tave Valnio mirtis sujaudino. Tu pradėsi abejoti. Gal Valnio mirtis prasminga. Tu tada padėsi vyriausybei daugelį dalykų išspręsti, jei pirmas pradėsi atitaisinėti tai, ką bolševikai sugriovė. Vėl tegu prasidės kūrimasis ir vėl daugės kryžkelės dievai ir rūpintojėliai, —klebonas bando įnešti giedrumo.

—Aš šiandien ilgai kalbėjau su Šimuliu. Galbūt, aš ir esu kaltas dėl Valnio, juk reikėjo man su juo kitaip kalbėtis, kai jis pas mane buvo tik iš kalėjimo paleistas, be jokios ateities ir vilties kaip nors kurtis, —Bruknys nusimena.

—Suprantama, pradėk dabar kaltinti save už visas mirtis, —juokiasi pikta, net baisiai Uogintas, —tad kam tada ir mane kaltint, o aš tokių jau esu ne vieną pas tėvą Chuščiovaj pasiuontęs.

—Nekalbėk niekų, netinką daryti šiandien, kas tiko prieš dešimtį ar prieš kitus metus, —atsistoja Bruknys ir suspaudęs kumščius vaikšto po mažą kambarį.

—Vaikali, nusiraminkit, gyvenimas kaltas, nes jis atmetė Dievą, —klebonas bando raminti.

—Žmogus kaltas, kuris nesilaiko tiesos, —Bruknys atleidžia suspaustus kumščius.

—Valnys laikėsi savo tiesos ir todėl mirė, —juokiasi Uogintas.

—Jo buvo netiesa, jo tiesa vadinosi prievarta, —Bruknys pagalvojęs pašako, —tačiau ir tavo netiesa, nes tiesa ir meilė atleidžia, o tu keršijai.

—Ne, tiesa yra kieta, beširdė ir kruvina, —Uogintas vis kalba pikta, klebonas išsigąsta ir taria: —Argi jūs nežinote, kas yra tiesa. Tiesa yra Kristus. Jis yra taip pat kelias ir gyvenimas.

—Tai reikia skaitytis ir dirbti, —tvirtina Bruknys.

—Ne, aš negalėsiu dirbti. Aš privalau valyti kraštą, —Uogintas vaikšto po kambarį.

Dabar jie visi trepsi ir darosi juokingi. Jie vaikšto ir gniaužo rankas. Obelys sode šlama. Kieme vaikšto karveliai. Juos baido pora vištų. Varnos verkia varpinė. Linguoja alyva. Kvepia gėlės pašalė. Dvokia Bruknio rūkomo cigaro dūmai. Valandėlė ty-la. Tik trys žmonės trepsi, pakinkyti į sunkų vežimą. Negalėdami ištraukti. Bruknys atsistoja prie durų, atsiremia staktos ir sako:

—Negaliu besuprasti vieno. Viskas baisiai sujaukta. Ji buvo mano tėvo įdukrinta, o iš tų pačių namų žmogus jos vyrą užmušė. Nuo jos vyro jos buvę namai labai kentėjo. Jeigu mes atleidžiame, tai tuo atleidimu nusidedam tiems, kurie kentėjo. Ir kas gi yra gyvenimas? —Bruknys stovi, paklauses šimtus kartų klausimą, atsiremęs į staktą, išsitraukia degtukus ir vienu jų brūkšteli. Sušvyti balzga-na šviesa. Mažytė ir bejėgė dienos šviesoj. Jis pridėda ją prie cigaro ir patraukia. Paskui pamuoja degtuku ir šis užgesta, —tai va, kas yra gyvenimas. Degtuko žybtelėjimas. Reikia visą Lietuvą pasverti ir padalyti. Žemę, sodybas, gyvulius. Bet mes prieš tai kovojom. Ir kas atmokės tiems, kurie kentėjo, kurie prarado dienas.

—Tai ne bolševikiška, bet krikščioniška, —sako klebonas.

—Jūs keistai suprantate krikščionybę, —pyksta Uogintas, —kvailla. Jūs manote, kad krikščionis privalo kaip telikus galvą nulenkęs eiti po peiliu ar leistis į plūgą kinkomas. Krikščionis turi ginti tiesą. O kiekviena kova, anot to banaliausio pasaulio ir visoj sistemoj sakinio, reikalinga aukų.

—O pirmaisiais krikščionybės metais buvo kitaip, —pasako Bruknys.

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Lietuvių kultūros istorija

I. VYTINAS

Maskvoje prasidėjęs prieš kelis metus atolydis buvo sušvelnines ir nepaprastai sunkią Lietuvos okupaciją. Pasirodė vienas kitas leidinys senosios Lietuvos praeičiai ir lietuvių tautos kultūrai.

Paskutiniu metu Lietuvos Mokslių Akademijos Istorijos Institutui pavyko išspausdinti du to stambiaus, tegu ir žymiai rusiškos cenzūros sužalotus straipsnių rinkinius:

Iš **Lietuvių Kultūros Istorijos I (1958) ir II (1959).**

Abu leidinius redagavo redakcinė kolegija, kurią sudaro P. Kulikauskas, A. Vyšniauskaitė (atsak. redaktorė) ir akademikas J. Žiugžda (vyr. redaktorius). Abi knygos sudaro 314 plus 365 psl. in 6°.

Paskelbtoji medžiaga, kaip redakcinė kolegija pasisako, "yra pirmas bandymas, remiantis šia konkrečia medžiaga, marksistiškai (m. p.) nušviesti atskirus lietuvių tautos istorinės praeities, buities bei kultūros reiškinius" (I 3 psl.). Taigi, bandymas gana įdomus ir "pirmas" po daugiau kaip 10 m. sovietiška imperialistinės okupacijos, kuri visad skelbė leidžianti tautybėms ir jų kultūrai reikštis, net jas iškelianti...

Pirmojo tomo autoriai

Šio leidinio I tome pateikti šie straipsniai: A. Bernotaitės — Verminio upelio akmens amžiaus stovykla, P. Kulikausko — Nemenčinės piliakalnis, R. Kulikauskienės — Migonių archeologiniai paminklai, A. Tautavičiaus — Salčininkų rajono pilkapių tyrinėjimai, O. Navickaitės — Žirgo apranga Veršvų kapinyne, A. Tautavičiaus — Iš XIV a. Vilniaus gyvenotųjų buities, K. Cėrbulėno — Namas ("Numas") pirminis lietuvių gyvenamojo pastato tipas, V. Žilėno — Lietuvių liaudies tradicinių gyvenamųjų namų susiformavimas, I. Butkevičius — Kuršių Neringos žvejų gyvenamieji namai, V. Žilėno — Dailidės ir jų darbo įrankiai, V. Milius — Lietuvių valstiečių įrengimai maistui gaminti, S. Bernotienės — Valstiečių sausumos susisiekimo priemonės 19.-20 a., M. Glemžaitės — Verpimo ir audimo tradicijos Lietuvoje, V. Žilėno — Saunamųjų ginklų kalykla Valkininkuose XVI a., R. Strazdūnaitės — Valstiečių grūdų magazinai Lietuvoje, D. Būtėno — Rykūnė, J. Jurginio — Lietuvių šeima XIII - XVI a., A. Vyšniauskaitės — Lietuvių valstiečių šeimos turiniai santykiai 19 - 20 a., K. Grigo — Simanas Daukantas, lietuvių tautosakos rinkėjas, leidėjas ir vertintojas. Pabaiga skirta rusiškos santraukoms.

Antrojo tomo autoriai

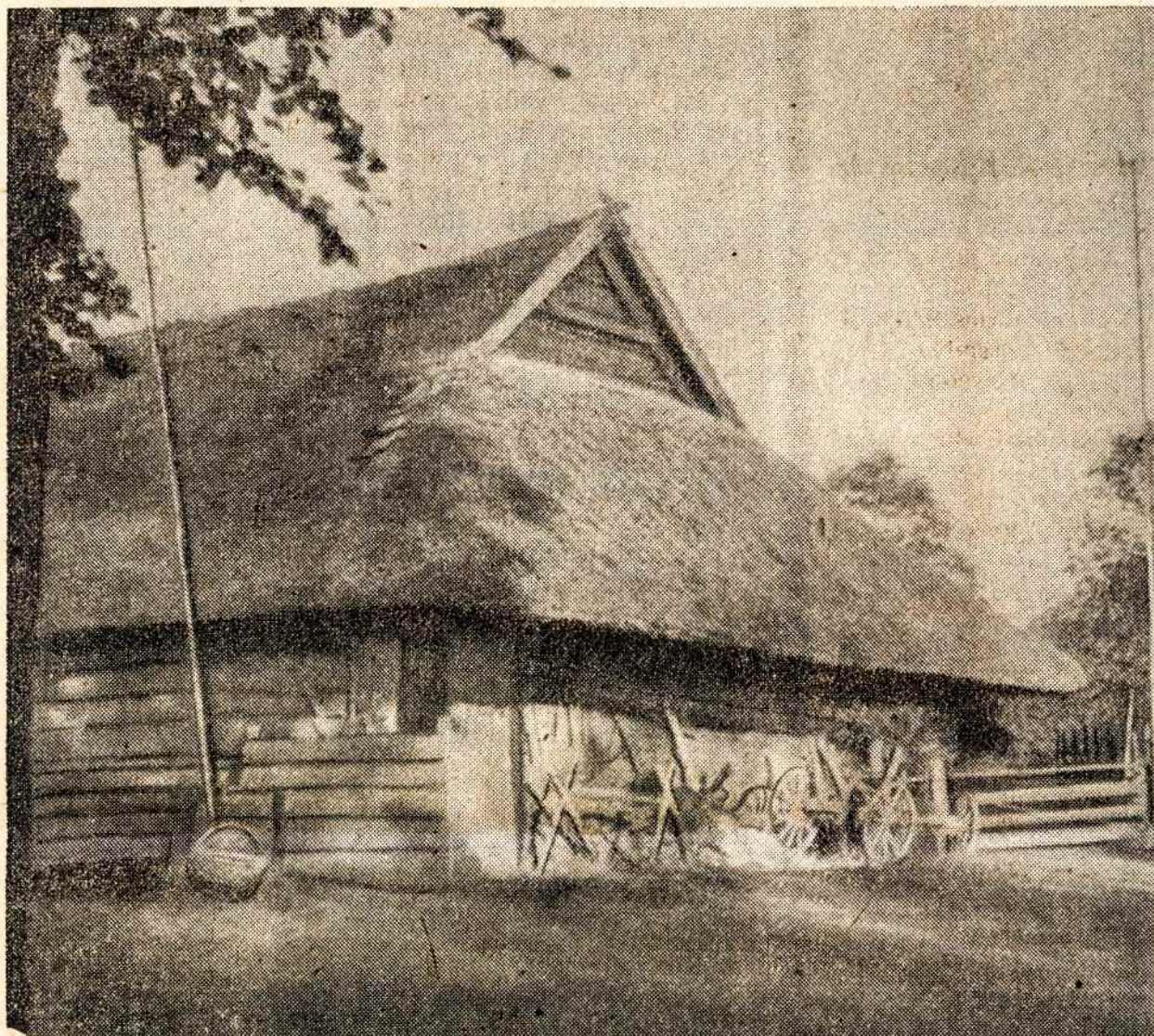
II tome randame: P. Kulikausko — Iš metalų panaudojimo Lietuvoje istorijos, A. Tautavičiaus — XVI - XVII a. mediniai gyvenamieji pastatai Vilniaus žemutinės pilies teritorijoje, R. Kulikauskienės — Senovės lietuvių moterų galvos danga ir jos papuošalai, L. Nakaitės — Senovės lietuvių sidabriniai papuošalai, P. Kulikausko — Seniausieji Kuršių Neringos gyventojai, A. Bernotaitės — Rudnios akmens amžiaus stovyklos, O. Navickaitės — Bačkininkėlių piliakalnis, D. Petrauskaitės — Žiegdrių piliakalnis, R. Kulikauskienės — Miniatūrinii piliakalnių Lietuvoje klausimu, L. Nakaitės — Juodonių gyvenvietės archeologinių tyrinėjimų duomenys, O. Navickaitės — Diržių kapiny-

nas, E. Būtėnienės — Siraičių X-XII a. senkapis, J. Naudužo — Šiaulių miesto archeologiniai paminklai, H. Lizdenio — Rudnios geležies liejykla, V. Merkio — Vilniaus miesto gyvenybinių įtvirtinimų 1503 - 1805 metais, V. Milius — Platielių apylinkių gyvenamieji namai, Iz. Butkevičiaus — Lietuvių valstiečių ūkiniai pastatai, V. Milius — Lietuvių valstiečių maistas 19 - 20 a., M. Glemžaitės — Linų ir vilnų na-

minis apdirbimas Lietuvoje 1920 a., A. Vyšniauskaitės — Lopšiai ir kitos vaikų auginimo priemonės, V. Steponaičio — Lietuvių liaudies fizinė kultūra, Vl. Nausėdo — Lietuviškos mokyklos Prūsijoje 16 - 18 a., St. Budrio ir V. Budrienės — Piešimo mokykla Vilniuje 1866 - 1915 metais, Gale yra rusiškos straipsnių santraukos (341 - 361).

Prisitaikę režimui

Perželvgus abu tomus, aiškiai išsiskiria proistorinių straipsnių gausa. Iš vyresnio-

ZEMAITIŠKAS namas (noms) prie Plungės.

VALDŽIA PRADĖJO TYRINĖTI "DIPLOMŲ FABRIKUS"

ANTANAS MUSTEIKIS

Bepigu buvo nepriklausomoje Lietuvoje žinoti, kas baigė aukštąją mokyklą ir kas kokį mokslo laipsnį turi. Aukštųjų mokyklų nebuvo daug, tad jos buvo žinomos, o į užsienį studentai dažniausiai vyko kaip į vairių institucijų stipendininkai, kurie privalėjo "atsiskaityti" su savo siuntėjais; šie juos daugiau ar mažiau kontroliavo. Negalima buvo paslėpti, kiek kas metų studijas gilindavo, kokį laipsnį atsiekė. Retais atvejais retas studentas nustebindavo savo draugus bei pažįstamus, jei po vienerių užsienio studijų metų grįždavo su daktaro titulu.

Reikalas pasidarė komplikuo-tesnis, kai net pora tūkstančių lietuvių tremtinių tapo Vakarų Europos universitetų studentais. Čia nebuvo galima patikrinti, ar kiekvienas įsimatrikuliavęs tikrai buvo baigęs gimnaziją ir ar vienišas nuošalus universiteto studentas tikrai gavo daktaro laipsnį. Vokietijoje, pvz., žinau atvejį, kad vienas lietuvis buvo baustas už nenusipelnytą daktaro laipsnio pasisavinimą. Tačiau išsiskaidymas po pasaulį galėjo sujaukti mokslo titulų naudojimą, ypač jei tituluoti asmenys neturėjo reikalo savo laipsnius įrodyti dokumentais.

Visai kitokia situacija užtinkama JAV. Čia negalima tikėtis, kad žmonės atsimintų porą tūkstančių gerų aukštojo mokslo institucijų. Jų tarpe yra vardų (ypač pokolegijinių mokyklų), kurių gali pavydėti senesniųjų tradicijų Europos universitetai. Leidimas aukštojo mokykloms steigti čia

yra lengvai gaunamas, o toliau jos tvarkosi nepriklausomai, ir beveik niekas nekontroliuoja jų našumo ar lygio. Iš dalies tai paaiškina demo-kratine JAV santvarka. Jei institucija veikia neakivaizdinio dėstymo metodu, viešoji nuomonė apie ją gali nieko nežinoti. Tačiau ją gali žinoti suinteresuotieji asmenys, gyveną kad ir kitame pasaulio krašte. Štai vienas pavyzdys.

Prieš porą metų plačiai žinomos Amerikos Švietimo Tarybos (American Council on Education) pirmininkas Arturas Adams lankė Afriką, kur atsitiktinis nešikas jam netikėtai pareiškė, jog jis greitai gausias amerikonišką mokslo laipsnį. Kai amerikietis perspėjo afrikietį, jog tai bus ilgas kelias — studijuojant skirtingoje aplinkoje ir toli nuo mokslo institucijos, — nešikas atsšovė:

"Ne, ne! aš jau beveik su-
taupiau 50 dolerių diplomui nusipirkti!"

Smulkiau pasiteiravęs, amerikietis patyrė, jog Afrikoj yra nemaža amerikoniškų diplomų rinka. Ji yra ir visuose kituose kontinentuose.

Tolesni tyrinėjimai, vadovaujami minėtos tarybos, parodė, jog amerikiečių "diplomų fabrikų" istorija yra 120 metų amžiaus. Vienas senesniasis tokios istorijos viešumon iškėlimas įvyko 1924 m. Washington, D. C. Kažkoks "vys kupas" Holleris, kuris sakėsi buvęs angelų ordinuotas, vadovavo vad. Washingtono Orien-

sios kartos proistorikų rašo Pranas Kulikauskas (g. 1913) su žmona Regina Volkaite - Kulikauskiene (g. 1917). Abu jie Lietuvos proistorę studijavo dar nepriklausomybės metais ir Vilniaus univ. pas prof. J. Puziną baigė 1942. Abu davė po tris proistorinius straipsnius ir prisitaikę prie okupanto reikalavimų. Pr. Kulikauskas proistorinės "išminties" semiasi net iš žymiausių marksistinių "proistorikų" Fr. Engelso, juo "paremdamas" geležies vartojimo reikšmę Lietuvos proistorėi ir K. Markso — apie kaulinius dirbinius. Panašių mokslinių "linksmybių" Kulikauskų straipsniuose ir daugiau pasitaikė. Be to, Pr. Kulikauskas savo straipsniuose dažnai vengia nurodyti vokišką literatūrą, nors proistorę studijavo Karaliaučiuje. Pr. Kulikauskas vadovauja L. Mokslo Akademijos Istorinio instituto proisto-

rės poskyriui, o R. Kulikauskienė — Vilniaus universitete archeologijos - etnografijos katedrai.

Ypač moka prisitaikinti Kulikauskienė, kuri jau nuo 1945 m. griebiasi pačių slidžių temų (12 a.), kur tik galima sugiedoti slavams giesmele.

Pasigendame trijų

Iš senesnės kartos proistorikų pasigendame šiuose tomuose trijų. Pirmiausia nieko nerašo Petras Tarasanka, kuris nors ir nusėges, bet iki šiol tebevadovauja buv. V. D. Kultūros Muzėjaus (dabar Valstybinio M. K. Ciurlionio vardo Dailės muzėjaus) proistorės skyriui. Šiuo metu P. Tarasanka, atrodo, išskirtas ir nuėjęs tik populiariųjų proistorinių apysakiečių keliu, ką mėgo dar ir nepriklausomoje Lietuvoje.

Pasigendame ir Rimos Jablonskytės - Rimantienės (g. 1920), kuri baigė Vilniaus univ. proistorę drauge su R. Volkaite - Kulikauskiene. R. Jablonskytė - Rimantienė, atrodo, nuštamta "juodajam", t.y. paruošiamajam darbu, nors ji buvo viena iš geriausiai pažįstamųjų Lietuvos akmens amžių, o jos pirmieji darbai apie Skarulius ir -Puvočius liudijo subrendusią proistorikę.

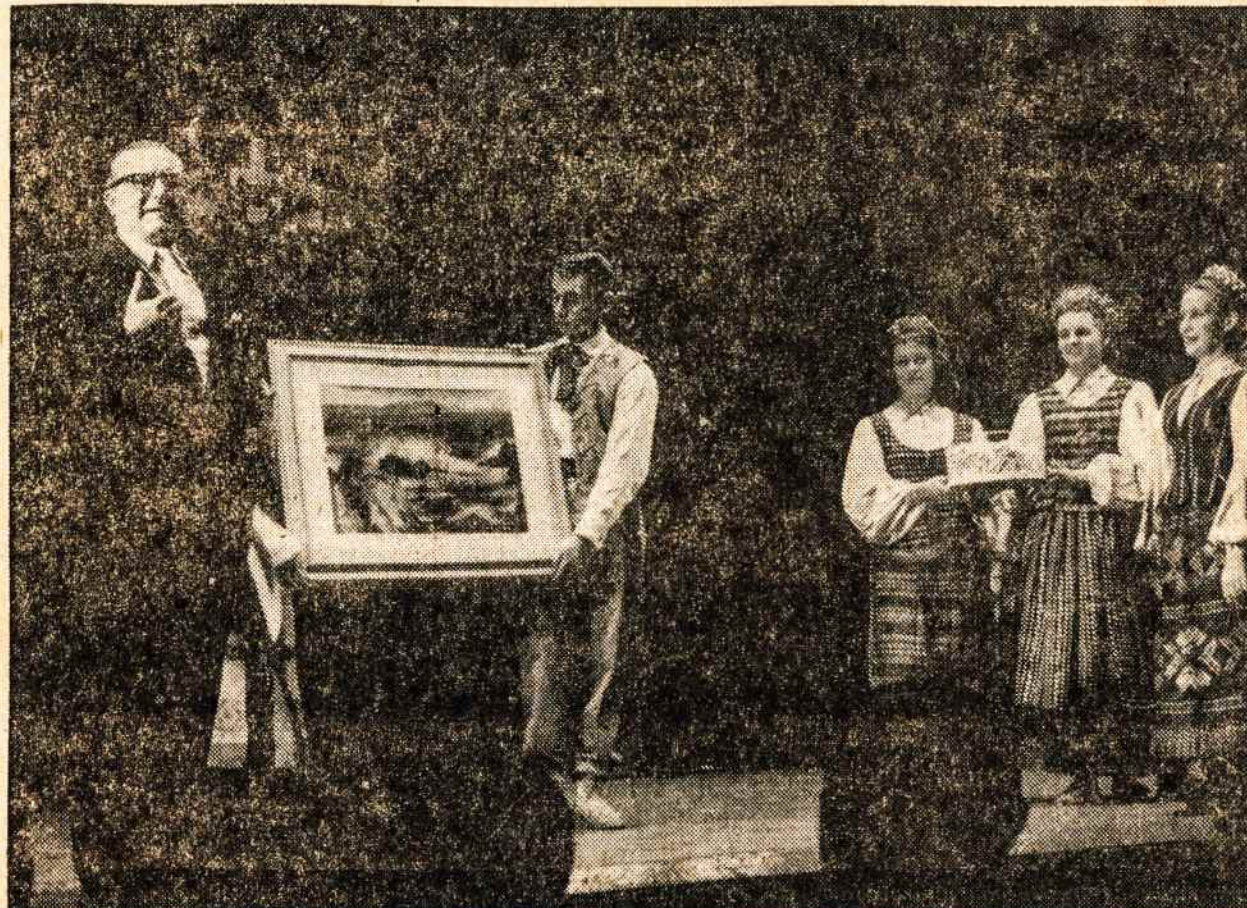
Neužtinkame šiame rinkinyje ir Karolio Meko (G.1910). Mekas, išsiųstas studijuoti proistorės į Svediją, ją baigė 1940 m. Grįžęs buvo įjungtas į tautotyros darbus ir kurį metų vadovavo Vilniaus univ. etnografiniam muzėjui. Apie 1945 Lietuvoje K. Mekas pradingo (išsiųstas pasimokyti Sibire kasyklose?), 1956 vėl suminėtas ir kurį metų kasinėjo Kauno pili.

(Nukelta į 6 psl.)

"Diplomatų fabrikai" yra tokios institucijos, kurios save vadina kolegijomis ar universitetais, kurios už tam fikrą mokes-tį suteikia "pagreitintus" mokslo laipsnius. Jose be įprastinių studijų, susikoncentravimo ir laiko "išsigyjama" bakalauro, magistro ir daktaro laipsniai. Jos veikia JAV ar užsieny, bet yra vadovaujamos amerikiečių, duoda akivaizdinius ar neakivaizdinius kursus, daugiausia studentų turi užsieniečių, gyvenančių įvairiose šalyse ar JAV su studento viza, o kartais ir patys amerikiečiai jomis naudojasi.

Sunku patikėti, tačiau vienas šaltinis tikina jog tokių "diplomų fabrikai" į metus padaro 75 mil. dol. apyvartą ir su jais susiřia apie 750,000 studentų.

Deja, šią vešlį "diplomų fabrikų" istoriją tenka užbaigti liūdnesne gaida. Jei kas nesusigriebė laiku užbaigti "pagreitintą" mokslą, gali jo ir visai neužbaigti. Šiuo metu federalinė JAV valdžia pradėjo tyrinėti visus šio pobūdžio "fabrikus".

DAIL. V. K. JONYNO paveikslas buvo išleista laimėjimams kariuomenės minėjime Brooklyne lapkričio 21 d. Paveikslą — Atlantias ir uolos — laimėjo Jurgis Račys iš Scarborough, Ont., Kanada. Pelnas paskirtas karo invalidams šelpti. Nuotr. V. Mazelio.

NEGESINKITE AUKURŲ

Seima yra pati seniausia institucija. Jinai yra sena, kaip senas žmogus, bet drauge ir nauja bei aktuali, kaip kad naujos žmonių kartos. Dievas taip sutvarkė pasaulį, kad kiekvienam žmogui yra lemta gimti šeimos židiny. Seima yra pirmoji vaiko prieglauda, jo maitintoja tiek medžiaginiu, tiek ir dvasiniu maistu. Jinai yra it koks šiltadaržis, kuriame jaunas žmogus, tartum jaunutis medelis, apsaugotas nuo netikėtos pavasario šalnos, ruošiasi gyvenimui. Seimoje gimsta, auga ir kūnu bei dvasia stiprėja nauji Katalikų Bažnyčios nariai, Dangaus Karalystės paveldėtojai, nauji misijonieriai, apaštalai, dideli politikai, kariai, prekybininkai, darbininkai, pagaliau būsimieji tėvai ir tt. Ir taip nuostabiai ir paslaptinai sutvarkytas sukasi gyvenimo ratas. Seima, ta mažutė žmonių draugystė, turi labai svarbų uždavinį ir aukštą paskyrimą: du žmonės — tėvas ir motina — pažadina naują gyvybę, ją paruošia gyvenimui. Dėl to daug rašoma apie šeimą, jos prigimtį, tikslus. Naujos knygos nuolat pasirodo visomis pasaulio kalbomis.

Neseniai išėjo iš spaudos J. E. vysk. Vincento Brizgio knyga "Negesinkite aukurų", kurioje aprašoma moterystė krikščioniškojo mokslo šviesoje. Knyga apima 211 puslapių, susideda iš 22 perskyrimų. Joje gildinami patys svarbiausi klausimai: moterystės ir šeimos kilmė, tikslai, esminės są-

vybės, šeimos kilnumas, jaunimo pasiruošimas moterystės ir šeimos gyvenimui, ištikimybė moterystėje, šeimos ramybė ir laimė, mišrios santuokos, mūsų laiko šeimos būdingos negetrovės, divorsas, civilinė santuoka ir tt. Autorius nuolat cituoja pačius autentiškiausius šaltinius: bažnytinės kanonų teisės kodeksą, popiežių enciklikas ir kalbas, didžiausius mūsų laikų teologus. Dažniausiai cituojama popiežiaus Pijaus XI enciklika "Casti connubii", kuri yra pats išsamiusias oficialus Bažnyčios dokumentas apie krikščionišką moterystę. "Negesinkite Aukurų" yra išsami knyga santuokos klausimais.

Vysk. V. Brizgys knygos įžangoje rašo: "Šį darbą skiriu pagerbti tas lietuvių tautos šeimai, iš kurių išėjo mūsų tautos tradicijos ir charakteris, iš kurių išėjo asmenys, švietę per šimtmečius savo tautai dorovingumu, idealizmu, savo auka už tautos išlaikymą, laisvę ir jos kilnumą" (5 psl.).

Nėra abejonės, kad ši knyga bus labai naudinga jaunimui besiruošiančiam moterystės ir šeimos gyvenimui. Labai teisingai autorius pastebi:

"Jaunimo pasiruošimas moterystei ir šeimyniniam gyvenimui yra toks menkas, jog galima sakyti, kad jo visai nėra, tarsi moterystė ir šeimyninis gyvenimas būtų pačios menkiausios vertės reikalas" (92 p.).

Būti kunigu, mokytoju, medikui, net paprastu amatininku jau nei žmonės ruošiasi per kelis ar net keliolika metų. Visiems sakramentams reikia vaikus ir suaugusius rimtai paruošti, tik su moterystės sakramentu įvyksta taip, kad jam pritrūksta dėmesio, tarsi jais nebūtų sakramentas. Nenuostabu, kad yra tiek daug nelaimingų šeimų, tiek daug sugriautų šeimų židinių. Visi tie nelaimingi žmonės ejo į moterystės gyvenimą nepasiruošę, nepakankamai išgilinę, paviršutiniškai, be gilesnės minties.

Si knyga galės būti rūpestingai mokytoju ir patarėju ne tik tiems, kurie ruošiasi šeimos gyvenimui, bet ir visai eilei žmonių, kurie yra jau sukūrę savo šeimą.

"Negesinkite aukurų" yra puiki knyga. Ją puošia skoningas viršelis: lietuvių motina, pasipuošusi tautiniais rūbais, rankoje laiko savo kūdikį; tolimoje lietuviški kryžiai. Kalba lengvai suprantama, stilus sklandus, mintys nuosekliai vystomos. Tai pati geriausia knyga lietuvių kalba apie moterystę. (nukelta į 5 p.)

Ačiū už vaišes, mes išeiname...

Iš Hartfordo Lietuvių Bendruomenės susirinkimo

NINA GAILIŪNIENĖ

Kur realybėje, ne sapne, galėtum iš karto išgyventi viską? Prisiminimus kovų už laisvę, kūrybingą nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, atsispindintį politiką, ekonomistą ir mokytoją galvosenoje, ir neramius būktavimus dėl lietuvių tautos ateities. Kur matei, kad prie vieno stalo sėdėtų visos grupės ir sielotųsi vienu ir tuo pačiu reikalu. Be vaidų, be partinių ginčų, nors "karštesnis gėrimas" lengvai galėjo padirginti silpnesnius nervus barniui. Kur girdėjai, kad senas sodietis mėgintų kritikuoti galvojamą akademikų, kurių galvos vainikuotos mokslo laipsniais, "bet širdyse stoka tikėjimo į lietuvių tautos dvasios nemirtingumą". Trumpai tariant, kur išskotum gyvos lietuviškos akvarelės, daug spalvingesnės ir arti-mesnės tikrovei, kaip pavaizduota P. Jurkaus romane.

Iš klausimų teisingą atsakymą duoti ne daugiau, kaip trys tuzinai žmonių. Iš nusakymo prel. M. Krupavičius, gal būt, atpažintų savo svajonių akvarelę, kuriai prieš kelis metus jis sukūrė rėmus. O likusieji tardomi, kai Van Doren, turėtų atidengti savo žinojimo paslaptį, prisipažindami, kad yra dalyvavę Hartfordo lietuvių bendruomenės susirinkime — arbatėlėje.

Liga konstatuota, vaistų neprirašyta

Apygardos pirmininkas Bagdonas, atsilankęs iš Waterbury, savo kalboje pareiškė susirūpinimą tautos likimu. Lietuvoje lietuviai yra sąmoningai naikinami, o išeivijoje vyksta patys nutautėdami. Gelbėti išeiviją nuo nutautėjimo yra bendruomenės tikslas ir uždavinys. Deja, anot Valerijono Balčiūno, pati bendruomenė merdi ir reikalinga atgaivinimo. Kaip ir tinka mokslo žmogui, V. Balčiūnas pamėgino paanalizuoti, kodėl merdi. Sako, kalta ne masė, o viršūnė. Masė yra neveikli, inertinė. Vadų reikalas ją išjudinti ir masėje glūdinčias potencines jėgas paversti veiksmu. Deja, viršūnės bendruomenės organizavimą žiūrėjo su baime, kad kartais nesudarytų naują jėgą šalia esančių ir nepareikalautų balso, kai eina kalba apie vadovavimą pasaulyje išblaškytiems lietuviams. Baimė, žinoma, buvo nepagrįsta, o žalos padaryta.

Mekartizmo dvasiai išblėsus ir Foster Dulles mirus, šiame krašte komunistai vėl smarkiai kelia galvas. Amerikiečių masės nėra kovai su komunizmu įsąmonintos. Tai galėtų padaryti komunistų pavergtų tautų imigrantai Amerikoje, jeigu jie būtų gerai organizuoti — samprotavo V. Balčiūnas.

Dr. P. Vileišio akimis žiūrint, padėtis atrodo žymiai šviesesnė, negu ją pavaizdavo V. Balčiūnas. Jausdamas savo giminės nuopelnų svorį lietuvių tautai, dr. P. Vileišis nemazino ir savųjų. Jo energijos, intervencijos ir nenulstamo

darbo dėka, visuomeninė veikla jo gyvenamam Waterbury, atrodo, tiesiog suklestėjusi.

Buvęs Lietuvos seimo atstovas J. Valaitis ir čia parodė politikos orientaciją. Kas buvo, reikia užmiršti. Dabar tokios organizacijos kaip Altas yra vienos iš didžiausių bendruomenės rėmėjų. Ir tai nežodžiais ir pažadais, o pinigais. Ta parama yra labai svarbi, nes bendruomenės kasa visados tuščia.

Ekonomistui Krikščiuoniui čia pat ir kilo mintis, ar nereikėtų įsteigti prie bendruomenės ekonominę tarybą. Girdi, senas Rotšildas penkis savo vaikus pasodinęs penkiose valstybėse ir tie paėmė tų kraštų finansus į savo rankas. Lietuviai yra išiskirstę po visą pasaulį. Gal ir jie ką nors sugalvotų, jeigu būtų organas, kuris judintų ekonomines idėjas.

Kliuvo ir jaunimui už nutautėjimą ir ėjimą savo keliu. Juos argumentuotai apgynė I. Ruseckienė. Tik jos pareiškimas, kad "atėjus laikui, visas jaunimas sugrįš į Lietuvą", atrodė, klausytojus nelabai įtikino. Bet I. Ruseckienė reikia suprasti: mokytojai visados tiki į jaunimo idealizmą.

Ačiū už vaišes, o reikalus tvarkyk pats, kaip išmanai

Norėtusi žinoti, ką galvojo susirinkimo šeimininkas, Walter Chase, likęs vienas padūmavusiame kambaryje, kai išėjo paskutiniai pobūvio dalyviai. Jo mintys greičiausiai buvo ne linksmos.

Kad bendruomenei trūkstą gyvumo ir veiklos, jis pats geriausiai žino. Jam svarbu, kad susirinkusieji išskeltų naujų idėjų, duotų minčių, pasiūlytų sumanymų. Jis tikėjosi, kad susirinkimas nustatys veiklos gaires, kad atsirastų naujų talkininkų rimtam darbui. Susirinkimas to nepadarė.

Tiesa, V. Balčiūnas mėgino susirinkime paliestas mintis apibendrinti ir išnešti lyg ir nutarimą. Bet tas nutarimas virto tikta labai bendru linkėjimu, kad W. Chase, lenktyniuodamas su Waterburium, kuo greičiausiai atgaivintų bendruomenės veiklą Hartforde. Aišku, kad V. Balčiūnas norėjo W. Chase tik padraštinti, paskatinti ir paguosti, bet išėjo priešingai. Mat, tame gražiame linkėjime slepiasi ta pati mintis, kaip ir grubiam pasakyme: "Mes esame tik svečiai, kurie greitai išsiskirstysime prie savo reikalų ir rūpesčių. Ačiū už vaišes, o reikalus tvarkyk pats, kaip išmanai..."

O vis dėlto bendruomenė nežus nei Hartforde nei kur kitur, nes ji yra vienintelė organizacija, kuri solidarumo vardu gali prie vieno stalo susodinti visus lietuvius. Ir jie randa bendrą kalbą, nors yra skirtingų religinių ir pasaulėžiūrinių įsitikinimų. Lietuvių bendruomenė yra vieninteliai rėmai, kuriuose telpa lietuviška akvarelė.

Išvežti "savanoriai" prašosi Lietuvon

Ką Lietuvos sovietinė spauda vengė pranešti, tai parašė Rusijos laikraštis "Sovietskaja Rosija", būtent, kad daugelis išvežtųjų į Sibiro "plėšiniui" žemes jaunuolių esą nepatenkinti tenykštemis darbo sąlygomis ir prašosi vežami atgal į vakarines Sovietų Sąjungos respublikas. Jaunieji darbininkai nusiskundžia, kad "naujosios žemės" neatšizvelgiama ir tai, ką jie yra savo krašte išmoko. Jie "įdarbinami" paprasčiausiose darbuose, kaip "nemokytai darbininkai". O išmokti kurios nors specialybės jie ten taip pat neturi galimumų.

RŪTOS ansamblis su vadovu muz. Alg. Kačanausku. gruodžio 6 koncertuoja Kearny, N. J.

RŪTOS ANSAMBLIO KONCERTAS KEARNEY, N. J.

Daug kartų New Jersey ir kitų apylinkių lietuviai yra klausęsi "Rutos" ansamblio koncertų. Gražiosios lietuvių dainos ir kiti ansamblio išpildomi dalykėliai žavėdavo klausytojus. Todėl nenuostabu, kad "Rutos" ansamblio koncertai gausiai

žmonių yra lankomi ir mėgiami. Pirmą kartą "Rutos" ansambliu, vadovaujamas muz. Alg. Kačanausku, su Lietuvos valstybinės operos soliste Nasvytė-Valiukienė koncertuos Kearny, N.J., Lietuvių Katalikų

Bendruomenės Centro salėje, gruodžio 6 d. 5 val. vak.

Dainų repertuaras bus įvairus, daugiausia lietuvių liaudies dainos, atskiros ištraukos ir solo išpildymai. Solo dainuos solistė Nasvytė - Valiukienė ir Liudas Stukas. Bus ir tautiniai šokiai, kuriems vadovaus Matulaitienė.

Vakarą ruošia Kearny - Harrison Balfo skyrius. Advento metas kaip tik tinka tokiems parengimams, ir iš viso žmonės išsiilgę liet. dainų. Todėl visi, kam mielos lietuviškos dainos, kviečiami atvykti į šį koncertą. Tikrai būsite patenkinti. J. Mėlynis

Vasar. 16 gimnazija

Vasario 16 gimnazijos vėjau komisija, pasitraukus Tėv. A. Bernatoniui, dabar sudaro: direktorius dr. J. Grinius, mok. F. Skėrys, A. Markarskas. Vajū surinktus pinigus nutarta laikyti gimnazijos sąskaitoje, nenaudojant jų kitiems reikalams.

J. Bakaitis, pasitraukus J. Stankaičiui ir A. Sukiui iš pareigų, nuo lapkričio 1 paskirtas Vokietijos Krašto Valdybos reikalų vedėju ir gimnazijos ūkvedžiu.

J. Stankaičiui Vokietijos Krašto Valdyba pavedė rūpin-tis vargo mokyklomis.

PREL. MYKOLAS KEMEŽIS

Elizabetho lietuvių klebonas kun. Mykolas Kemežis pakeltas į prelatus

Kun. Mykolas Kemežis, šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebonas Elizabeth, N. J., yra pakeltas į prelatus Right Reverend titulu. Apie tai pranešė lapkričio 26 Newarko arkivysk. Thomas A. Boland, grįžęs iš Romos. Pranešimas kiek suvėlavo dėl arkivyskupo ligos. Elizabetho amerikiečių laikraščiai pakėlimą plačiai paminėjo, pabrėždami popiežiaus ir arkivyskupo įvertinimą kun. M. Kemežio nuopelnų Katalikų Bažnyčiai.

Kun. Mykolas Kemežis yra gimęs 1907 rugsėjo 28 Newark, N. J. Pradžios ir vidurinius mokslus išėjo Kearny, N.J., kolegijos — Seton Hall universitete, kurį baigė A. B. laipsniu. Teologijos mokslus išėjo akademijoje kunigų seminarijoje Darlington, N. J., juos baigęs magistru. Kunigų išventintas 1933 birželio 10 ir paskirtas vikaru šv. Marijos parapijoje Patersone, N. J. Paskui dvejus metus (1933-35) buvo vikaru šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje Elizabeth 1939 - 1941 šv. Onos liet. parapijos administratorium Jersey City, 1941 - 53 klebonavo šv. Mykolo liet. parapijoje, Bayonne, N. J. Nuo 1953 yra šv. Petro ir šv. Povilo liet. parapijos klebonas Elizabeth. Čia jisai įvedė Šiluvos atlaidus ir įtaisė šv. Marijos Šiluvinės altorių.

Dirbdamas įvairiose parapijose, apie 20 metų dar dėstė lietuvių kalbą kunigų seminarijoje, aktyviai reikėsi lietuvių visuomenėje veikloje, organizavo Lietuvos vyčius, buvo jų dvasios vadu. Yra daug aukojęs labdarybei, lietuvių vienuolynam ir organizacijom. E.

PAS VOKIETIJOS LIETUVIUS

O. Milišiaus minėjimą lapkričio 14 surengė Vasario 16 gimnazijos ateitininkai. Po kuopos dvasios vado dr. J. Navicko įvedamojo žodžio programa atliko patys moksleiviai. Apie Milišiaus gyvenimą referatą skaitė 8 klasės mokinys Br. Čepulevičius, o apie poeto kūrybą — tos pat klasės mokinė D. Levaitė. Milišiaus eilėraščius (A. Vaičiulaičio verstus) paskaitė kiti ateitininkų kuopos nariai. "Rugsėjo simfonijai" muzikiniu fonu buvo parinkta M. K. Čiurlionio simfoninė poema "Miškas", priltildyti perduota iš magnetofono juostelės. Dail. mokyt. A. Krivickas minėjimui nupiešė Milišiaus išpūdingą siluetinį portretą.

Gimnazijos skautai spalio 31 ir lapkričio 1 dalyvavo Heidelbergėje įvykusioje Vokiečių Skautų Sąjungos vadovų konferencijoje. Buvo pasirašytas aktas, kuriuo lietuviškas skauts Vokietijoje, pasilaikydamos visišką vidaus autonomiją, įstoja į Vokiečių Skautų Sąjungą. Lietuvaitės dar padainavo lietuviškų dainų ir pašoko kelis tautinius šokius, padedant lietuvių gimnazijos skautams.

A. Krivickas paskirtas Vasario 16 gimnazijos, berniukų bendrabučio vedėju padėjėju. Jis yra taip pat ir gimnazijos mokytojas. Memmingene jau kelinti metai veikia L. Karių Veteranų "Ramovės" skyrius, kuriam vadovauja ats. kapitonas Juozas Kairionis. Skyrius kasmet surengia kariuomenės minėjimą. Taip pat nuolat veikia vargo mokykla, kuriai vadovauja muz. M. Budriūnas. Jis daug energijos ir laiko paaukojo "Darnos" chorui, kuris yra vienintelis Vokietijoje.

Mirė. Memmingene vėžio liga mirė Gustavas Vaitkūnaitis. Buvo nepriklausomybės kovų dalyvis, karinio orkestro muzikantas, tremtyje uoliai reikėsi lietuvių bendruomenėje ir "Darnos" chore.

Hamburge tragiškai žuvo Egonas Tadžius, 23 met. Ji suvažinėjo sunkvežimis. Palaidotas Hamburgo Ohldorfo kapinėse. Jis buvo neseniai atvykęs iš Lietuvos.

Bocholte mirė Balys Balčiūnas, gimęs Siauliuose 1918 m. Paliko žmoną ir keturių metų dukrelę.

(Iš "Vokietijos Krašto Valdybos Informacijų")

IŠ VISUR

—Gruodžio mėn. Darbininkas išėis: gruodžio 1, antradienį; gruodžio 4, penktadienį; gruodžio 9, trečiadienį (vienas savaitėje numeris dėl Nekalto Prasiidėjimo šventės); gruodžio 15, antradienį; gruodžio 18, penktadienį; gruodžio 22, antradienį (dvigubas kalėdinis numeris) ir gruodžio 29 (vienas numeris savaitėje dėl Naujų Metų). Maloniai prašome mūsų bendradarbių ir korespondentų tas dienas gerai įsidėmėti, kad siunčiamos korespondencijos, o ypač kalėdiniai ir Naujų Metų pranešimai galėtų būti laiku paskelbti. Kalėdiniai skelbimai ir sveikinimai primami tikrai ligi gruodžio 15.

— MAS Centro Valdyba ruošiasi Sąjungos suvažiavimui, kuris įvyks gruodžio 27-29 d. Chicagoje Jaunimo Namuose I suvažiavimą laukiama atvykstant daug moksleivių ateitininkų atstovų iš JAV ir Kanados kuopų.

— M. Kazlauskaitė, buvusi Lietuvoje mokytoja, o Great Necke prie New Yorko namų ruošs darbininkė, per 3 metus baigė magistrės laipsniu Otawos universitetą. Studijavo klinikinę psichologiją ir nuo šio rudens dirba savo specialybėje Limos mieste, Ohio. Jos brolis kun. dr. Vytautas gyvena Romoje ir yra Vatikano didžio lietuviškos valandėlės vedėjas.

—Mykolas Saulius, čelistas, lapkričio 12 buvo matomas televizijoje KRMA — TV (6 kanale) tarp kitų Denverio simfoninio orkestro narių, išpildant Bacho, Mozarto, Wagnerio, Brahmsio ir Čaikovskio simfoninius kūrinius. Pagal TV pranešimus, artimoje ateityje bus dar 3 koncertai, kuriuose dalyvaus ir M. Saulius.

— Dr. Domas Giedraitis, baigęs medicinos mokslus Kauno universitete, paskui gyvenęs Kolumbijoje, Pietų Amerikoje, išlaikė Illinois valstybėje gydytojo egzaminus ir gavo teisę praktikuoti.

— Saulė Liulevičiūtė, Chicago ateitininkų draugovės socialinių reikalų vedėja, laimėjo pirmąją 500 dolerių premiją už savo rašinį, pasiųstą University of South California.

Jurgio Savickio, Igno Seinaus, Vaizganto ir kitų pirmiečių rašytojų kūrinių gaunami dabar žymiai atpigintomis kainomis metiniame knygų išpardavime. Sąrašai gaunami: Gabija, P.O.B. 355, Wyandanch, N.Y.

Vysk. V. Brizgio knyga "Negesinkime aukurų", kurią išleido tėvai pranciškonai, platininti paėmė Ateities administraciją. Knygoje liečiamos šeimos problemos.

Quick As A Wink
Quick help always available from Hartford Insurance Agent. Phone middle of night. We'll get up. Glad to. That's our job. Naturally. We're a Hartford Agent.
ALBERT F. PETERS
Office: 116-55 QUEENS BLVD. FOREST HILLS, N. Y. Virginia 3-1477
Agency for HARTFORD ACCIDENT AND INDEMNITY COMPANY

Schuyler Savings & LOAN ASSOCIATION

Atkreipkite dėmesį į šiuos svarbesnius punktus:

1. Vienintelė Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija New Jersey ir New York'o valstybėse;
2. Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis;
3. 3 1/2 dividendų nuo 1959 m. liepos mėn 1 d. Dividendas išmokamas keturius kart per metus;
4. Turtas (Assets) — \$2,036,619;
5. Geromis sąlygomis duodamas paskolos (morgičiai) namams įsigyti;
6. Saugi vieta pinigams taupyti, nes draugija yra apdrausta "FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION" ir yra narys "FEDERAL HOME LOAN BANK";
7. Plačiai veikia "CHRISTMAS CLUB" — vienintelė priemonė šventėms pinigų susitaupyti;
8. Priimami pinigai šviesos ir gazo sąskaitoms apmokėti.

Draugijos adresas: 24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WYman 1-0001

JULIUS PAKNIS, Pirmininkas
WM. POCUS, Reikalų Vedėjas
S. DASKER, Reikalų Vedėjo padėjėja

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko kalendoriui išleisti aukojo po vieną dolerį:

S. Gutaitis, Union Dale, Pa., E. Jurevičiūtė, Elizabeth, M. Sabis, Brooklyn, P. Sodeski, Butler, Pa., Urbanavičiūtė, Brooklyn, J. Dubix, Austinburg, Ohio, T. Grinevičius, Harrison, J. Grigas, Lowell, Mass. B. Bacevičius, Cleveland, M. Jucis, Baltimore, G. Alksninis, Maspeth, E. Vaitekūnas, Brooklyn, D. Ramonas, Waterbury, M. Cibas, Great Neck, A. Stankus, Paterson, J. Paluskas, Waterbury, Conn., K. Salkis, Kearny, J. Bartkus, Richmond Hill, J. Rukaitė, Great Neck, J. Pečiulis, Boston, K. Šaulys, Rochester, J. Vaitkus, Philadelphia, W. Gesulaitis, Broad Brook, Conn., V. Vaitkus, Waterbury, J. Rulis, New Britain, E. Petrauskas, Chicago, J. B. Seckus, St. Petersburg, Fla., E. Martišius, Erentham, Mass. B. Gaičiūnienė, M. Benzevičienė, M. Žilinskienė - So Boston, Mass., M. Biknevičius, Dorchester, O. Lenowitz, Tarrytown, N. Y., P. Siemaškień, K. Savičiūnas, E. Senkus, Brooklyn, A. Akstinas, Worcester, A. Černiauskienė, Jersey City, J. Gaidys, Worcester, J. Puodžiūnas, Waterbury, S. Miltenis, Brooklyn, A. Ulozas, Maspeth, M. Mikolaitis, Merchantville, N. J., A. Miškinis, Pittston, Pa., E. Radzevičiūtė, Chicago, D. Lipsky, Boston, M. Grauzinis, Chicago, S. Alubauskas, Waterbury, J. Novallas, Riviera Beach, Fla., Sisters of Jesus Crucified, Boston, G. Bezgela, Kearny, J. Radas, Detroit, J. Uždavins, Boston, J. Grabau, Brooklyn, S. Makauskienė, Brooklyn, K. Zudžius, Richmond Hill, N. Y. V. Turulis, Richm. Hill, P. Kirby, Queens Village, Sisters of the Immaculate Conception, Putnam, Conn., J. Simonis, Brooklyn, V. Maciūnas, Woodhaven, M. Gurskis, Bayonne, M. Švelnytė, Waterbury, A. Vitkauskas, Worcester, A. Mockus, Hartford, H. Stadalnick, Norwood, Mass., C. Wisniewski, Cleveland, K. Sidlauskas, Chicago, R. K. Gruodis, Greencastle, Pa., J. Puzin, Elizabeth, B. Martūnas, Terryville, Conn., Prel. Pr. Virmauskis, Boston, F. Butkus, Kearny, P. Kaspariūnas, Rahway, N.J., K. B. Razmantas, Richm. Hill, J. Stankevičius, Queens Village, A. Walters, Baltimore, J. Voega, Mattapan, Mass., S. Kolesk, Woodhaven, E. Dome, Brooklyn, kun. dr. T. Žiuraitis, O.

KATALIKŲ misijos stotis Tolimuose Rytuose, išsiakoma Amerikos vyskupu.

P., Oxford, Mich., M. Vaicelonis, Brooklyn, M. Skirmont, Brooklyn, kun. V. Memėnas, Westmont, Ill., K. Paliulis, Athol, Mass., V. Trečiokas, Chazy, N.Y., P. Orlauskas, Webster, N.Y., A. Stankus, Bellmawr, N. J., L. Barauskas, Melrose Park, Ill., E. Leparskas, Chicago, S. K. Ashman, Bridgewater, Mass., A. J. Aleksis, Waterbury, J. Lukas, Dedham, Mass., B. Prapuolenis, Orland Park, Ill. K. Bagdonavičius, Newark, F. Skwar, Brooklyn, F. Banevičius, Dracut, Mass. B. V. Gedvilienė, Richm. Hill, V. Čyvas, Cleveland, A. Česnavičius, Brooklyn, M. Jurevičius, Englewood, N. J., E. Walters, Brooklyn, N. Y., A. Kazlauskas, Brooklyn, kun. M. Čyvas, Amsterdam, N.Y., L. Labanauskas, Brooklyn, P. Zigmantas, Cleveland, K. Krušinskas, Woodhaven, V. Slepakovas, Paterson, C. Baltrušaitis, Dunmore, Pa., A. Vainius, Brooklyn, M. Butrimas, Richm. Hill, M. P. Gobis, Amsterdam, M. Norkevičius, Richm. Hill, St. Rudys, Chicago, D. Klimas, Baltimore, P. Paulauskienė, Mas-

siams aukojusiems kalendoriaus išleidimui tariame nuosirdžią padėką.

"Darb", Administracija

PAMEGINKITE NEMOKAMAI

REUMATIZMO - ARTRITIS SKAUSMŲ

Jeigu niekuomet nenaudojote "Rosse Tabs" sumažinimui artritui, neuralgijai, reumatizmo skausmų, nes norime jums pasiūlyti mūsų atsakomybę. Mes atsiųsime jums nemokamai, kad jūs galėtumėte tuojau išmėginti ir būti patenkinti skausmų sumažėjimu.

Nesiskykite pinigų, tik prisiskykite savo adresą ir mes tuojau jums prisiskysime Rosse Tabs.

ROSSE PRODUCTS CO.

Dept. X-1, Box 772, Chicago 90, Ill.

The PLAYHOUSE West Orange

Art Theatre Free Parking 252 Main St., OR 2-9707. Starts Wed., Oct. 21st

Special Accolade! Legion or Decency

Franz Werfel's Masterpiece

"EMBEZZLED HEAVEN"

Group Bookings now being taken for Churches - Schools - Organizations

NAUJOS PLOKSTELĖS

Solistė Lionė Juodytė-Mathews yra įdainavusi naują H. F. ir Stereo plokštelių albumą su Rūtos chor. Albume yra 16 dainų. Išleido Request Recording Company vardu "Dainos iš Lietuvos". Plokštėtes galima gauti pas J. Ginkų, 495 Grand St., Brooklyn 11, N.Y., Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y., J. Stuką, 1264 White St., Hillside, N.J., Alex Mathews, 256 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. Kaina 4.98 dol. Siunčiant užsakymus didesniais kiekiais į krautuves, duodama nuolaida.

SPECIAL NOTICE TO OUR MANY OUT-OF-TOWN CATHOLIC GROUPS WHO WILL BE SPENDING SOME TIME IN THE NEW YORK, NEW JERSEY AND CONNECTICUT AREAS THIS FALL AND WINTER - THE FOLLOWING HOTELS HAVE SPLENDID REPUTATIONS FOR CLEANLINESS, COMPLETE SERVICES AND FRIENDLY HOMELIKE ATMOSPHERE. WE HIGHLY RECOMMEND THEM FOR THE VERY BEST IN HOTEL ACCOMODATIONS.

HOTEL MANSFIELD - 12 WEST 44th STREET, N. Y. CITY near TIMES SQUARE - U. N. - SHOPPING DISTRICT - RADIO CITY - THEATRES - BROADWAY - EMPIRE STATE BUILDING Moderate Rates - MU 2-5140

THE CHESTER HOUSE - CHESTER, NEW JERSEY 55 ROOMS - REASONABLE RATES Special Consideration Given to Religious Groups CHESTER 9566

PATIO MOTEL - MONTICELLO, N. Y. 36 ROOMS - TELEVISION - PARKING Special Rates to Religious Groups Monticello 2690.

CAROLINA CREST HOTEL - 131 SO. NO. CAROLINA AVENUE, ATLANTIC CITY, N. J. 100 ROOMS - Reasonable Rates - Special Rates to Religious Groups Atlantic City 5-5015

MARLBOROUGH HOTEL - EAST ORANGE, I. EW JERSEY 40 ROOMS - REASONABLE RATES Special Consideration Given to Religious Groups OR 3-2811

RITZ CARLTON HOTEL Boardwalk & Iowa, Atlantic City, New Jersey 100 ROOMS - Reasonable Rate - Special Consideration Given to Religious Groups. AT 4-3051

DENNIS HOTEL - MICHIGAN & BOARDWALK, ATLANTIC CITY, N. J. 475 ROOMS - MODERATE RATES SPECIAL RATES TO RELIGIOUS GROUPES AT 4-8111

BROADWAY CENTRAL HOTEL - 673 BROADWAY, NEW YORK CITY DOWNTOWN AREA. Singles from \$2.00 Daily; \$13 Weekly. Doubles from \$4.00 Daily; \$21.00 Weekly. Special Rates to Religious Groups. OR 4-6300. BROADWAY at 3rd Street.

HOTEL CARTERET - 208 WEST 23rd STREET (Cor. 7th Avenue) PERMANENT & TRANSIENT. All 1 and 2 Room Suites with pantry and bath. Air Conditioned rooms and T.V. on request. Centrally Located WATKINS 9-7060 - Ask for Ext. 6.

COCHRAN HOUSE HOTEL - 83 SPRING STREET, NEWTON, N. J. 50 ROOMS SPECIAL RATES TO RELIGIOUS GROUPES DU 3-3200

CHERRY HILL INN - HADDONFIELD, NEW JERSEY 105 ROOMS - PARKING FOR 500 CARS Special Rates for Religious Groups NO 2-7200

DOUGLAS HOTEL - 15 HILL STREET, NEWARK, N. J. 350 ROOMS SPECIAL CONSIDERATION GIVEN TO RELIGIOUS GROUPES MI 2-5100

FLANDERS HOTEL - 719 East 11th, Ocean City, New Jersey 250 ROOMS - FREE PARKING Special Rates to Religious Groups. EX 9-1000

PINE BROOK MOTOR LODGE - PINE BROOK, NEW JERSEY 55 ROOMS Special Rates to Religious Groups CA 6-2626

BORDENTOWN MOTEL - U.S. HIGHWAY #130, BORDENTOWN, New Jersey. - 25 ROOMS - \$6.00 UP. Special Rates to Religious Groups AX 8-9777

EDGEWOOD COURT MOTEL - U.S. HIGHWAY #130 BORDENTOWN, New Jersey - 50 Units - Television - Tile Showers - Wall to Wall Carpets - Oil Heat - Reasonable Rates - Special Rates to Religious Groups. Tel. AX 8-2345.

CLINTON HOUSE - U.S. MAIN STREET, CLINTON, N. J. 30 ROOMS MODERATE RATES - Special Rates to Religious Groups CLINTON 15

LAKE WOOD COURT MOTEL - U.S. HIGHWAY #130 - DEANS, New Jersey. - 25 Units - Spacious Grounds - Member AAA & Duncan Hines. - Moderate Rates - Special Consideration Given to Religious Groups. DA 9-3971.

STRATFORD MOTOR COURT - U.S. HIGHWAY #46 - TOTOWA, New Jersey - 70 UNITS - REASONABLE RATES - Special Consideration to Religious Groups CL 6-1513

CLINTON INN - 6 EAST CLINTON AVE., TENAFLY, N. J. 25 ROOMS - \$4.00 UP SPECIAL RATES TO RELIGIOUS GROUPES LO 7-4800

H. W. FEMALE

REGISTERED NURSES General Duty

All Shifts - Day or Night \$305 per month - \$5 increases every 6 months - \$10 increases for night duty. Supervisors - 325 per month. 40 hour week - room - board and laundry, \$40 per month. PERMANENT POSITION Write or Wire Director of Nurses

MEMORIAL HOSPITAL RAWLINS, WYOMING

TO PLACE,

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Call LO 3-7291

RELIGIOUS

ADVENT WREATH

Everything you need for the Advent Wreath Custom in the home or school. Fire-resistant, permanent wreath of pine, candles, ribbons, prayer cards

all for \$4.95

EMIL YEDOWITZ SONS, Inc.

169 Hunter Avenue, Yonkers, N. Y. call Greenleaf 6-6300

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti

GLENmore 5-7281

CAN YOU CARRY THIS CROSS?

The sign of the cross is the sign of heroism, the sign of Christ. This cross is the sign of the EDMUNDITES...

If you are a generous young man, willing to carry it, God can provide untold strength and courage.

teachers PRIESTS: missionaries parish priests BROTHERS: missionaries skilled craftsmen

For information, write - Vocation Director SOCIETY OF ST. EDMUND, Mystic, Connecticut

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

Sav. M. ir J. JOKUBAICIĄI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų, šventėms bei kitoms progoms

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES

SKANUS LIETUVISKI UZKANDZIAI

Seštadieniais, sekmadieniais

Griežia J. Mortočaičio lietuviškas orkestras

Sav. P. Visnauškas

31 Sprng St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELES MISIONŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Gamma gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinų ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon Street

Philadelphia 23, Pa

Poplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street

New Britain, Conn.

Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas

74 Providence Street

Worcester, Mass.

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET

WORCESTER 4, MASS.

Pleasant 4-3501

Pleasant 4-3865

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą.

EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 - 9-9336

Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prienamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9672

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

TELEFONAS:

APplegate 7-0349

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-FI bei Stereo aparatams.

Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms. Geriausia progą įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.

Pirmadieniais iki 6 val. vak.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Angelių Karalienės par. Mald. Apaštalavimo draugija paaukojo Darbininkui 10 dol. iš peno vakarų, kuriuos Darbininkas pagarsina ir kvietė visus parapičius atsilankyti.

Ceslovas Grincevičius, dalyvavęs ALRK Federacijos kongrese, keletai dienų pasiliko New Yorke aplankyti savo pažįstamus ir prietelius.

Uršulės Baranaušienės Kamblevičiūtės iš Wilkes Barre, Pa., ieško Mōnika Keblikienė - Kemblevičiūtė. Pranešti Mr. Mrs. Gwazdukas, 131 Sunyside Ave., Waterbury 8 Conn.

Lietuvos dramos teatro 60 metų sukakties minėjimą ruošia Šviesos - Santaros federacija gruodžio 12 Festival svetainėje, 40 East 26th St. St., New Yorke. Programą išpildys aktorius H. Kačinskas, Jurgis ir Aušra (Bendoriūtė) Blekaičiai ir A. Skėma. Po programos vaizės. Atvykstantiems iš kitų miestų nakvynės reikalais kreiptis į LSS valdybos narę Aid. Simutyte telef. LA 8-7391.

Ieva Mažuknienė, iš Worcester, Mass., lankydama savo sūnų Algirdą, kuris dirba New Yorko radijo žinių centre, apsimokėjo Darbininko pranešimą ir paaukojo 35 dol. (10 dol. sūnaus Algirdo) naujai leidžiamai maldaknygei, įrašydama mirusį savo vyrą Vincen-tą, sūnus kun. Antaną, marijo-ną, Algirdą, dukrą ir save. Mažuknienė yra didelė pranciškonų rėmėja ir per T. Augustiną Dirvelę yra pasiuntusi daug aukų Kretingos pranciškonų gimnazijai. Nuoširdžiai padėką reiškia Ievai Mažuknienėi.

T. T. Pranciškoni

Lietuviškos knygos New Yorko bibliotekoj

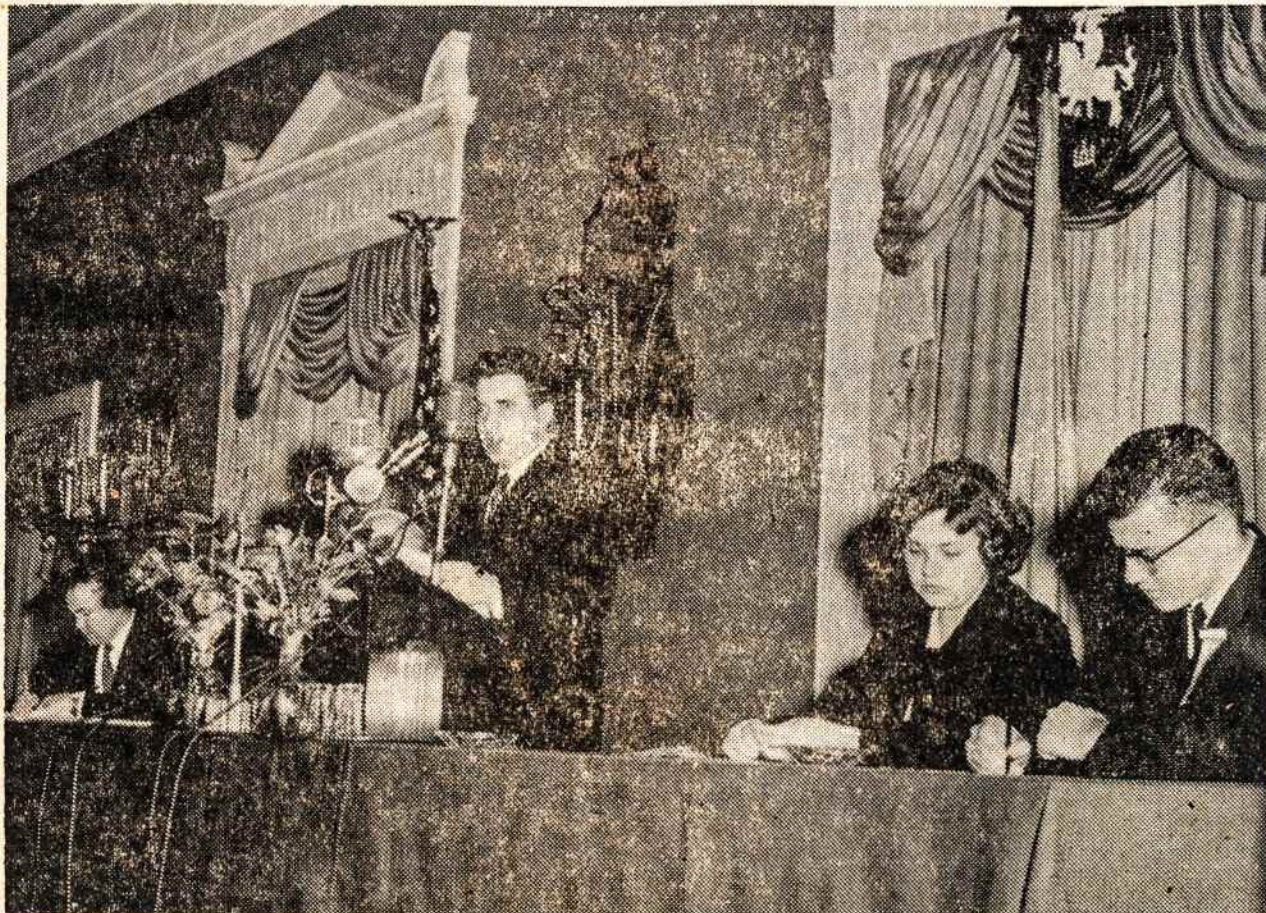
Tarptautinėje moterų parodoje New Yorke, The New York Public Library, G. Žilionienei tarpininkaujant, tos bibliotekos svetimų kalbų skyriui, kuriame G. Žilionienė dirba (Donnell Library Center, 20. W. 53rd St.) nupirko šiuos lietuviškus leidinius: "Upeliai negrįžta į kalnus" — Pr. Naujo-kaičio, "Žvilgsnis į praeitį" — A. Zuko, "Vyskupas ir velnias" — Ign. Seiniaus, "Žemė dega" — J. Savicko, "Viešnia iš Šiaurės" — A. Vienuolio, "Sužadėtinė" — J. Tininio, "Istorinės Lietuvos Albumas" — A. Vilainio, "Kaimynai" — J. Paukštelio.

Visus šiuos ir kitus lietuviškus leidinius tarptautinėje moterų parodoje buvo išstatęs vietinis lietuvių spaudos kioskas, kuris kiekvieną savaitę atidaras lietuvių piliečių klubo apatinėje salėje, 280 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

Kun. Kęst. Balčys, iš Amsterdam, N. Y., sakė pamokslus keturiasdešimt valandų at-laiduose V. J. Atsimainymo parap. bažnyčioje. Atlaidai prasidėjo sekmadienį, lapkričio 29 ir baigiasi šiandien, gruodžio 1 d. iškilmingais mišparais 7:30 val. vakare.

Dail. Romas Viesulas lapkričio 26 grįžo iš Europos, kur išbuvo metus laiko, kurdamas paveikslus lietuvių liaudies dainų temomis. Ilgiausiai gyveno Prancūzijoje; be to apvažinėjo ir kitus Europos kraštus. Šiuo metu yra sustojęs pas A. Salčių Great Necke, N. Y.

Elizabeth, N. J. pirmadienį prasidėjo novena į Nekaltą Marijos Prasišėjimą. Pamaldos vyksta kasdien 12 val. ir 7:30 v. vak., tęsis 9 dienas. Noveną ves Tėv. Klemensas Kasinskas, pasijonistas.

ALRK FEDERACIJOS KONGRESE prezidiumas ir sekretoriatas; iš kairės matyti J. Sakevičius, per gėles nematyti pirmininkaujantis dr. A. Kučo, toliau V. Volertas, sekretoriai A. Antanaitis ir P. Vainius. Nuotrauka V. Mazelio.

Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Kongresas

(Atkelta iš 1 psl.)

bėti pažįstamiems, artimiesiems bei prieteliams.

Antroji diena
Šeštadienį, lapkričio 28, buvo pamaldos už mirusius Aušros Vartų parap. bažnyčioje. Mišias aukojo prel. J. Baltusevičius, ALRK Susivienijimo dvasios vadovas iš Scranton, Pa.

Atskiri vyrų, moterų ir jaunimo posėdžiai buvo šeštadienio priešpietyje Commodore viešbutyje. Vyrų posėdyje pasikaitė skaitė A. Masonis iš Paterson, N.J., moterims — dr. Ona Labanauškaitė, iš Brooklyn, N. Y., jaunimui — Arv. Barzdukas, bebaigiąs karinę tarnybą Washington, D. C. Jaunimo posėdžiui vadovavęs ALRK Federacijos centro valdybos narys jaunimo reikalams J. Šoliūnas sumanią įtraukė į diskusijos posėdyje dalyvavusių vyresniuosius, dvasios vadus ir seses, o taip pat ir pačius jauniausius, būsimosios katalikiškos akcijos veikėjus.

Baigiamasis posėdis priėmė naują Federacijos konstituciją, kurios projektą padarė Kunigų Vienybės ir Katalikų Federacijos sudaryta komisija. Kongreso paskaitė bei jų diskusijų išvadoms subendrinti buvo priimtos rezolucijos organizacinio susidrausnimo reikalu, spaudos, Dainavos stovyklos, lietuvių kalbos ir lietuviybės, moterų, vyrų ir jaunimo veiklos klausimais. Jų tekstai bus paskelbti vėliau. Mandatų komisija pranešė, kad kongrese dalyvavo 118 atstovų, 8 centro valdybos nariai ir 36 svečiai.

Centro Valdybon slapto balsavimu išrinkti: prel. Pr. Juras — 50 balsų, kun. V. Dabušis

Juozas Ginkus, turįs saldinių krautuvę 495 Grand St., Brooklyn, N.Y., kaip kiekvienom šventėm, taip ir šiom ar-tėjančiom Kalėdom ir Naujiem Metam parūpino gražių kalėdiniams sveikinimams kortelių su lietuviškais įrašais bei pritaikintais šventėms eilėraščiais. Juozo Ginkaus išleistas atviru-tės, kaip jau kelių metų praktika parodė, turi labai didelį pasisekimą.

Išnuomojami du kambariai, virtuvė su vonia. Patalpos be baldų. Kartu suteikiama darbo galimybė, atliekant namų priežiūros darbus. Kreiptis: B. Franckevičius, 339 Wilson Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Išnuomojamas didelis kambarys su visais patogumais viengungiu. Galima naudotis vonia, virtuve. Kreiptis: EV 7-3457

Išnuomojamas kambarys su visais patogumais vienam ar dviem žmonėm. Galima naudotis ir virtuve. Adresas 414 So. 5 St., Brooklyn, III aukštas.

— 46, dr. A. Damušis — 40, dr. V. Vyngantas — 39, K. Moccus — 36, kun. L. Jankus — 35, A. Masonis — 33, inž. A. Rudis — 33 ir K. Krušinskas — 31 balsu. Kandidatais liko: dr. P. Kaladė — 29, Pr. Vainauskas — 28, dr. O. Labanauškaitė — 27, J. Laučka — 26, dr. J. Leimonas — 26. Nauja valdyba pareigom pasiskirstė: pirmininkas A. Masonis (Paterson, N. J.), I. vicepirm. inž. A. Rudis (Chicago, Ill.), II. vicepirm. dr. A. Damušis (Detroit, Mich.), sekret. kun. V. Dabušis (Brooklyn, N.Y.), išdinininkas, kun. L. Jankus (Brooklyn, N. Y.), katalikiškosios akcijos fondo globėjas prel. Pr. Juras (Lawrence, Mass.), jaunimo reikalams referentas K. Moccus (Boston, Mass.), izdo globėjai prel. Ig. Albavičius (Cicero, Ill.) ir K. Krušinskas (Brooklyn, N. Y.), valdybos narys dr. V. Vyngantas (Brooklyn, N. Y.). Valdyba nutarė prašyti Kunigų Vienybės dvasios vadu paskirti prel. J. Balkūną.

Banketu lapkričio 28 vakare puošniame Century Room kongresas užbaigtas. Prie garbės stalo, sėdėjo J. E. arkiv. Yu-Pin, tremtinys iš Kinijos, J. E. vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas Washingtone Juozas Kajeckas ir dar 17 katalikų dvasiškių, pasauliečių visuomenininkų bei vadovaujančių įstaugų atstovų. Banketui vadovavo J. Bolevičius. Pagrindinę kalbą pasakė J. E. arkiv. Yu-Pin, kuris yra New Yorko, kardinolo Fr. Spelmano augziliaras ir čia kardinolui atstovavo. Taip pat kalbėjo Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas. Himnus ir porą lietuviškų dainų sudainavo sol. Zuz. Griškaitė, bisui vieną anglišką. Sokiams grojo Joe Thomo orkestras.

Iškilmingas padėkos mišias sekmadienį, lapkričio 29 d. 11 val., Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukojo J. E. vysk. V. Brizgys, asistavo kun. A. Kontautas diakonu ir kun. V. Bagdanavičius subdiakonu. Pamaldose dalyvavo Brooklyno vyskupo pagalbininkas J. E. vysk. Charles R. Mulrooney, prel. Ig. Albavičius, prel. W. Kelly, prel. J. Balkūnas, prel. Pr. Juras, prel. K. Vasys, 12 svečių kunigų, seselės ir pilnutėlė bažny-

čia tikinčiųjų. Pamokslą pasakė prel. K. Vasys, Aušros Vartų parap. klebonas Worcester, Mass. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas V. Baltrušaičio. (kd.)

BOSTONO ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ SUSIRINKIMAS

Ivyko lapkričio 22. Pirmininkavo dr. J. Leimonas, sekretoriavo O. Girmiuvienė. Antanas Mažulis savo paskaitoje apibūdino liuanistikos mokslo padėtį okupuotoje Lietuvoje, nurodydamas, kad žymiem mūsų kalbininkam pasitraukus, Lietuvoj belikė tik jų mokiniai ir senelis J. Balčikonis. Kartu su priaugančiais stengiasi visi, ką beišgalėdami, dirbti. Toliau prelegentas aptarė rusų "kalbininko" Maro laikus, kada ir lietuvių kalbininkai turėjo atsisakyti tarptautinės transkripcijos. "Atodrekiš" ivyko po Stalino mirties, kada mišikiškai laisviau atsikvėpė, skubiai leido vertingus senuosius leidinius, rinko tautosaką ir ją skelbė. Visą laiką darbą sunkina ne tik pasirodusių žmonių stoka, bet ir nuolatinis reikalas laikytis nustatytos linijos. Esą žymių ir rengimosi antrajam spaudos uždraudimui. Apie lietuviškos enciklopedijos leidimą girdėti tik gyrimasis, nepadaryta nieko. Lietuvių kalbos žob-dynas leidžiamas toliau, pasau-lių negirdėtu būdu "turtinant" jo pavyzdžius iš Lenino raštų vertimų... Kalbos tyrimo dar-bas dirba: J. Kruopas, J. Senkus, A. Sabaliauskas, Milvydas, Grigas ir kt.

Pažymėtinai veikli at-kų sendraugių valdyba — P. Kaladė, K. Moccus ir S. Leimonienė at-

BOSTONO ŽINIOS

Lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas šaukiamas gruodžio 5 parapijos salėje; visi tėvai kviečiami gausiai dalyvauti; yra svarbių reikalų aptarti. Kalėdinė mokyklos programa bus gruodžio 27 d. 3 val. popiet parapijos salėje. Programą ruošia Ona Ivaškienė.

Parapinės mokyklos kalėdinė eglutė bus gruodžio 20, šeštadienį, parapijos salėje; programą ruošia mokytojos seselės su mokiniais.

Inžinierių sąjungos Bostono skyrius išsirinco naują valdybą: pirm. Z. Gavelis, nariai — A. Treinys ir J. Čereška. Ligi šiol pirmininku buvo inž. Vl. Adamavičius.

Ona Ivaškienė, Bostono tautinių šokių grupės vadovė gruodžio 12 demonstruos lietuviškus šokius tarptautiniame studentų centre. Tasa centras domisi įvairių tautų liaudies šokiais.

Lietuvių Enciklopedijos 19 tomas, kurį redagavo iš Chicago atvykęs Pr. Čepėnas, jau išėjo iš spaudos. Šis tomas apima M-N raides. Tolimesnį tomą redaguoja dr. J. Girmiūs.

sistatydino, susirinkimui nuoširdžiai už jos darbą dėkojant plojimais.

I naują valdybą išrinkta: Cibiėnė, O. Girmiuvienė, dr. P. Kaladė, Z. Kucinienė (Brooktono atstovė) ir K. Moccus.

Cambridge, Mass.

Keturiasdešimtės atlidai prasidės gruodžio 4, penktadienį, 8 val. ryto mišiomis. Pamokslą sakys kun. A. Kontautas. Vakare 7:30 val. bus iškilmingi mišparai. Pamokslą sakys kun. Jonas Klimas. Šeštadienį 8 val. ryte bus mišios ir pamokslas kun. A. Abračinsko iš Brockton, Mass. Sekmadienį 10 val. iškilmingoji suma ir 4 val. popiet pamaldų užbaiga. Pamokslą sakys prel. Pr. Juras iš Lawrence, Mass.

Bažnytinio choro pratybos būna kas antradienį 7:30 val. vak. Kas neįstengia tą dieną ateiti, daromos atskiros pratybos susitarus su vargonininku. Klebonas kun. Pr. Juškaitis ragina jungtis į chorą primindamas šv. Rašto žodžius: "Kas gieda, dvigubai meldžiasi". Ypač raginamas jaunimas padidinti choro eiles.

Mirė Jonas Kovarskis, palaidotas iš Nekalto Prasišėjimo bažnyčios. S. J.

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155
Resid. Illinois 8-7118

Norite geros—meniškos fotografijos
portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAZELIS
gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVAŠKIENĖS

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikams lovutės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Off. Tel.: AN 8-4618 Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti DARBININKA, pratesti pranešimą arba užsisakyti naujai.

GERIAUSIŲ PASAULYJE rašomų mašinelių katalogus ir informacijas su viso pasaulio rašymais gausite veltui, tik praneškite savo adresą:

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street Hartford, Conn., Sąžiningas patarnavimas

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works
JULIUS MALDUTIS savininkas
Sulankstytų automobilių dalių išiesinimas, pakėlimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Hlkory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
GRABORIUS-BALSAMUOTOJAS
MODERNISKA KOPYLIČIA
423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

TEL. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyličios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME
197 Webster Avenue PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška kopyličia šermėnims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemumiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad gavome liūdną telegramą iš Lietuvos, kurioje praneša, kad š.m. lapkričio 28 d. tragiškai žuvo mūsų mylimas švogėris
JONAS VABALAS,
buvęs ilgametis Pajevonio kooperatyvo vedėjas. Už jo sielą šv. Mišios bus atlaikytos pranciškonų vienuolyno koplyčioje gruodžio 1 d.
Nuliūdę
STASYS ir TERESĖ ŠLIKAI

Konstancijai Plechavičienei
mirus,
gilią užuojautą reiškiamė PLECHAVIČIŲ ir LEGECKŲ šeimom.
A. ir A. GOELDNERIAI

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928
GERI PIETŲS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas